

Antilliaans Dagblad

GRATIS SPÉCIAL van uitgeverij ABCOURANT www.antilliaansdagblad.com

DINSDAG 31 DECEMBER 2019

DIT WAS 2019

HET ANTILLIAANS DAGBLAD WENST U EEN NIEUWSGIERIG 2020

► Nieuw Caribbean Kitchen dinerconcept & menu in Blues Bar & Restaurant (dec.)

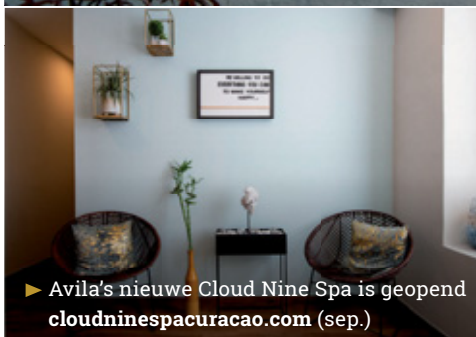
► Avila & CRFC vullen het koraalrif aan met een pop-up kwekerij met 6 bomen (maart)

► Avila's fees 70e verjaardagsviering op 1 februari 2019

► De Nic Möller suite is toegevoegd aan het assortiment van Kamers & Appartementen (aug.)

► Avila's nieuwe Cloud Nine Spa is geopend cloudninespacuracao.com (sep.)

► Het gerenoveerde Avila Fitness Center met zeezicht is open en biedt lidmaatschappen voor lokalen inclusief lokale bedrijven avilafitness.com (aug.)

► Het Avila Beach Hotel heeft voor de vierde opeenvolgende keer de Travelife Gold Award behaald (nov.)

► De derde basisschool, het Kolegio Don Sarto in Soto, is toegevoegd aan Avila's Pack for a Purpose project (mei)

► Middels een samenwerking met Edén Reforestation Project wordt één boom geplant per kamerovernachting, rechtstreeks geboekt via www.avilabeachhotel.nl (okt.)

Wat is er weer veel gebeurd!

Het jaar 2019 zit er weer bijna op. Een jaar waarin opnieuw veel is gebeurd. Mooie dingen, zoals het succes op muzikaal- en sportgebied. Maar ook uiterst somber makende gebeurtenissen, zoals moord en doodslag (huiselijk geweld en afrekeningen), een totale black-out en diverse faillissementen.

Het was wederom in economisch opzicht een moeilijk jaar voor veel bedrijven en daarmee voor de meeste huishoudens. Zoals de officiële cijfers van onder andere de Centrale Bank aantonen, werd in 2019 alweer een krimp geregistreerd. De meeste bedrijfstakken zitten in de min. Dat geldt voor de internationale financiële dienstverlening, maar ook voor de handel/vrije zone en vooral voor de industrie. Dit laatste wordt met name bepaald door de Isla-raffinaderij en de grote onzekerheid als gevolg van de langdurige Venezuela-crisis en over de toekomstige exploitant.

Er mag gerust worden gesteld dat het voorbije jaar wat Curaçao betreft in het teken stond van de Isla. Wekelijks, zo niet dagelijks, ging het daaro-

ver. De laatste weken van het jaar zijn de ontwikkelingen in een stroomversnelling geraakt met het akkoord met Klesch Group en een spoedig afscheid van PdVSA. De raffinaderij krijgt in deze Eindejaarseditie 2019 van het Antilliaans Dagblad dan ook een voorname plek. Maar dat geldt ook voor

het toerisme, want - het was zeker niet alleen kommer en kwel - dat groeit en bloeit juist en dat zorgt voor een stevige pijler onder de Curaçaose economie.

Het komende jaar ziet er veelbelovend uit met de diverse projecten en initiatieven die in gang zijn gezet of tot voltooiing

komen. De uitdaging is om met het toerisme zo veel mogelijk op te vangen wat er bij andere sectoren verloren is gegaan; aan inkomen, werk en koopkracht. Het jaar 2019 is verder ook onmiskenbaar het jaar van het nieuwe ziekenhuis: eerst Hospital Nobo Otrobanda genoemd, en geopend onder de naam

Curaçao Medical Center (CMC). Het is dan allemaal niet van een leien dakje gegaan, maar het nieuwe ziekenhuis staat er en is iets dat de bevolking na zoveel decennia ook verdiend heeft.

Het was verder het jaar van de aanwijzing door de Rijksministerraad, de Groei strategie en het Groeiakkoord, waar de burgers en bedrijven nu de concrete uitwerking en effecten van willen zien.

Een en ander werd doorkruist door - het is al genoemd - de negatieve impact van de Venezolaanse crisis op vrijwel alle aspecten van het dagelijkse leven; de raffinaderij natuurlijk, maar ook wat betreft de grote hoeveelheid 'ongedocumenteerden' die bij de oversteek soms enorme persoonlijke risico's nemen in de hoop hier een beter bestaan te kunnen hebben.

Kortom: 'never a dull moment'. Dat geldt ook voor de makers van deze krant. De medewerkers van het Antilliaans Dagblad hebben het weer met plezier en volle overtuiging gedaan. Aan alle lezers:

Bon Aña Nobo!

Advertentie

Kop én Munt!

2019 Stond voor ons in het teken van ons 65ste jubileum. We zijn er reuze trots op dat we dit hebben kunnen vieren met de uitgifte van onze prachtige herdenkingsmunt.

De allerbeste wensen voor het nieuwe decennium.

De speciale Stichting Monumentenzorg jubileummunt is verkrijgbaar bij de Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten

2019 / RAFFINADERIJ

Stilte in de haven

Het is het hele jaar stil in de Annabai. Aan de kade liggen cruiseschepen aangemeerd maar er komen geen olietankers binnen. Refineria Isla (Isla) houdt de raffinaderij aan de praat maar de productie ligt zo goed als stil. Het leasecontract met de dochtermaatschappij van het Venezolaanse staatsoliebedrijf PdVSA loopt op 31 december af. 2019 Staat dan ook in het teken van de zoektocht naar een nieuwe partij die de exploitatie van de raffinaderij overneemt.

Zwartepieten

De productie van de raffinaderij ligt stil. De installatie van Curaçao Refinery Utilities (CRU) werken niet naar behoren, zegt Isla-woordvoerder Earl Balborda begin januari. Nee, CRU levert genoeg stroom, stoom, lucht en koelwater om aan de vraag van Isla te voldoen, probleem is de aanvoer van olie, zegt Marcelino 'Chonky' de Lannoy, interim-directeur van overheids-nv RdK. „De 220.000 vaten die nu beschikbaar zijn, zijn voldoende voor de productie van één dag.” De toon is gezet. Half juli start CRU op verzoek van Isla een grote stoomketel op. Maar de ruwe olie die nodig is zodat de raffinaderij werkelijk kan draaien, is er dan nog niet, zegt De Lannoy. Op 5 augustus levert een van de zes stoomketels van CRU

Op 22 december komt dan eindelijk het verlossende bericht: de Amerikaanse Klesch Group koopt voor een symbolisch bedrag van 1 dollar de raffinaderij op Curaçao en zal honderden miljoenen investeren in de modernisering van de installaties. Het is het eerste van drie akkoorden. De afronding van de deal en de officiële overname door Klesch is gepland in het tweede kwartaal van 2020. FOTO DUSHI

84 procent van de totale capaciteit aan Isla. RdK-directeur De Lannoy ziet geen noodzaak voor de reparatie van Ketel B74. „De hele raffinaderij ligt stil.”

Vrijwaring sancties VS

Op 2 mei geeft de Office of Foreign Assets Control (Ofac) van het Amerikaanse ministerie van Financiën een licentie af waarmee RdK, CRU en CurOil worden uitgesloten van het pakket maatregelen van de VS dat specifiek is gericht op het Venezolaanse staatsoliebedrijf PdVSA. De sancties zijn vanaf 28 april van kracht en sindsdien zijn de rekeningen van het staatsoliebedrijf in de VS bevroren en is het Amerikanen niet toegestaan te

handelen met de Venezolaanse maatschappij. Met de vrijwaring worden directe gevolgen voorkomen voor de raffinaderij op Curaçao die nog wordt geëxploiteerd door Isla, dochtermaatschappij van PdVSA. Op 22 november volgt een uitbreiding op de in mei afgegeven speciale licentie die op 31 december 2020 vervalt. Dat maakt de weg vrij om de geraffineerde producten te verkopen. Maar alleen onder bepaalde voorwaarden. De opbrengsten gaan uitsluitend naar schuldeisers op Curaçao en in geen geval naar Isla of PdVSA. Deze uitbreiding is nodig om het risico weg te nemen dat Isla niet meer kan betalen en eerder dan de geplande datum

van 31 december stopt met de exploitatie van de raffinaderij.

Motiva Enterprise haakt af

Op 31 januari trekt het Amerikaanse olieconcern Motiva Enterprise zich onverwachts terug als kandidaat om de exploitatie van de raffinaderij over te nemen. Wat precies de doorslag geeft dat 'preferred partner' Motiva afhaakt, is niet duidelijk, maar de vertraging in de onderhandelingen, onder andere door het interne onderzoek naar onregelmatigheden bij RdK, speelt een rol. Een week eerder lijkt de Amerikaanse maatschappij met honderd procent Saoedi-Arabisch aandeelhouders (Aramco) tijdens een bezoek van een Curaçaose delegatie aan Houston nog zeer geïnteresseerd. Motiva eist dan al wel dat duidelijk is dat zij niets te maken heeft met de (uitlokking van) omkoping bij RdK waarnaar een onderzoek is gedaan. De dan al voor ontslag voorgedragen RdK-directeur Rodrick van Kwartel wordt op 23 mei ook werkelijk naar huis gestuurd in verband hiermee.

Gespannen sfeer

Het plotselinge afhaken van Motiva Enterprise valt verkeerd bij het Isla-personeel. De werknemers eisen het ontslag van PMU-voorzitter Cliff Christiaan die belast is met de onderhandelingen. Premier Eugene Rhug-

genaath en interim-directeur Marcelino 'Chonky' de Lannoy van RdK komen op 5 februari naar het vakbondskantoor van PWFC om uitleg te geven. De sfeer is gespannen. Een paar dagen later sluit RdK een compromis met de vakbonden PWFC en Apri en wordt Christiaan op een ander project overgeplaatst. Maar Errol Cova wordt niet in het onderhandelingssteam opgenomen, zoals de vakbonden wilden. De Curaçaose premier zal dit jaar verschillende keren oproepen tot saamhorigheid en het bundelen van de krachten. Ook op 21 november als er 'onnodig onrust' is ontstaan over de onderhandelingen: „Dit zijn cruciale weken en juist nu moet het opgebouwde vertrouwen niet worden beschadigd.”

Klara en Fiona

De Project Management Organisatie (PMO) benadert alle partijen die voor het afhaken van Motiva interesse toonden opnieuw. Op 23 april hebben van de meer dan zestig bedrijven die zijn aangeschreven er negen een non-disclosure agreement getekend. Maar er is weinig belangstelling om de exploitatie over te nemen. Dat heeft te maken met de problemen met de toelevering van ruwe olie uit Venezuela en de enorme investering die nodig is voor de modernisering van de raffinaderij. Onder de

Advertentie

**Maduro & Curiel's Bank
wenst u een fantastisch
en positief jaar toe.**

Een jaar waarin we
samen zullen werken om
alle uitdagingen te
kunnen overwinnen.

 MCB
MADURO & CURIEL'S BANK

466 1111 | mcb-bank.com

codenamen Klara en Fiona komen twee kandidaat-operators naar Curaçao. RdK en PMO onderhandelen over drie vormen van samenwerking: een leasecontract, een joint venture of de verkoop van de installaties.

Noodscenario's

In maart is de situatie bij Isla dusdanig verslechterd dat de overheids-nv's RdK en Curoil aan een noodplan werken. Dat is nodig om de brandstofvoorziening veilig stellen en de installaties te beschermen mocht onrust ontstaan als Isla de salarissen van het personeel niet kan betalen. Dat schrijft de Curaçao-se regering in een brief aan het College financieel toezicht (Cft). „Isla is niet in staat aan haar betalingsverplichtingen te voldoen.” Een paar maanden later zijn er ook noodscenario's uitgewerkt voor het geval er op 1 januari 2020 geen exploitant is gevonden.

Loyale medewerkers

Ondanks alles blijven de Isla-medewerkers loyaal aan hun werkgever. De hoop overheerst dat de relatie met PdVSA kan worden voortgezet. Maar de vakbonden nemen hun verantwoordelijkheid en onderhandelen achter de schermen met de Isla-directie over een zo gunstig mogelijke afvloeiingsregeling voor de ongeveer duizend mede-

In december ontstaat er even onrust onder het Isla-personeel, nadat een moratorium is afgekondigd voor rekeninghouders bij Girobank. De medewerkers blokkeren een dag de toegang tot de raffinaderij, omdat zij vrezen dat zij niet betaald krijgen nu Isla niet bij haar tegoeden kan.

FOTO JEU OLIMPIO

werkers. Als nog onzeker is of en hoe Isla in 2020 met een nieuw contract de exploitatie tijdelijk zal voortzetten en Isla door het moratorium niet kan beschikken over de tegoeden bij Girobank, doet RdK op 21 december een handreiking: RdK biedt aan de betalingen in het kader van de afvloeiing op zich te nemen. Dat is mogelijk met de opbrengsten uit verkopen van olieproducten van Isla/PdVSA, wat is toegestaan met de

uitbreiding van de vrijwaring die de VS heeft uitgegeven aan Curaçao.

PdVSA ter overbrugging

De Curaçao-se regering reageert in eerste instantie beleefd maar terughoudend op het aanbod van Manuel Quevedo, de Venezolaanse minister van Oliezaken en president-directeur van PdVSA, om ook in 2020 de exploitatie van de raffinaderij uit te voeren. Maar als er eind novem-

ber nog geen overeenkomst is met de Klesch Group komt het aanbod van Quevedo als geroepen. Dan is het ook mogelijk om weer zaken te doen met het Venezolaanse staatsoliebedrijf omdat het Amerikaanse ministerie van Financiën een uitbreiding afgeeft op de vrijwaring van de sancties van de Verenigde Staten voor RdK, CRU en Curoil. Dat maakt het mogelijk om olie en olieproducten te commercialiseren mits de opbrengsten niet

ten goede komen aan PdVSA en Isla. Op korte termijn komt er ruwe olie naar het eiland en kan de raffinaderij de productie opstarten, bericht RdK op 1 december in een persbericht. Maar een paar weken later blijkt dat de afspraken nog niet zijn vastgelegd in een overeenkomst. Isla kan zich niet vinden in het concept van RdK en zal zelf met een nieuw voorstel komen.

Witte rook!

Net voor de kerstdagen, op zondag 22 december, komt het verlossende bericht: RdK tekent een akkoord met de Klesch Group voor de verkoop van de opstallen en terreinen van de raffinaderij en bij Bullenbaai. Klesch zal investeren in de modernisering van de installaties en met de vakbonden onderhandelen over het personeel en de arbeidsvoorwaarden. De overname moet uiterlijk medio 2020 plaatsvinden. RdK en de Project Management Organisatie (PMO) besloten op 4 september dat de onderhandelingen exclusief verder gaan met de Klesch Group van de Amerikaan Gary Klesch. Het Amerikaanse bedrijf is onder andere eigenaar van de Heide-raffinaderij in Duitsland met een capaciteit van 93.000 vaten per dag. Klesch is een van de twee partijen die in mei onder de codenaam Fiona en Klara het eiland bezochten.

Advertentie

In celebration of our 10th Anniversary, we enhanced our Resort with a sleek and modern look

A Polished Lobby - The lobby provides a cozy yet immersive environment for guests to enjoy throughout their stay

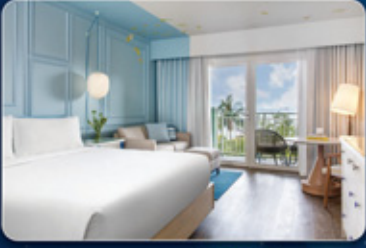
Soothing new Guestrooms - Rooms now boast a blend of urban and natural elements including local ceramic art and vibrant yet subtle colors

Blending of Cultures and Cuisines - Travelers can enjoy a combo of International cuisine with local touches and flavors of Curaçao. Your favorite buffets on island are again available for your enjoyment.

Revitalized Casino - Wind Creek Carnival Casino Curaçao, the most visited casino on the island, has launched a complete renovated look including the most modern slot machines, table games, an revamped Rewards program and Casino app.

Best of all, our experienced management and staff would like to thank you and we are looking forward to welcoming you back

Wishing you Happy and a Prosperous 2020.

RENAISSANCE
CURAÇAO RESORT & CASINO

2019 / FINANCIËN&ECONOMIE

Bon biní, let's do business!

45 Bedrijven en 60 ondernemers uit Nederland en 70 bedrijven uit Curaçao nemen op 21 en 22 januari deel aan de Bon Biní for Business Summit in het Renaissance Hotel. Doel is te zorgen voor nieuwe investeringsmogelijkheden die leiden tot meer banen en een betere economie voor het eiland. Rhuggenaath blikt met veel voldoening terug op deze tweede editie die door hem en premier Mark Rutte werd geopend en afgesloten. Er worden diverse Memoranda of Understanding en Letters of Intent getekend. Rutte spreekt zijn waardering uit voor Curaçao. „Ik ben enorm onder de indruk. Je ziet hoe op een prachtige manier ondernemers van Curaçao en van Nederland schouder aan schouder staan om economische ontwikkeling aan te jagen.”

Groeistrategie 'kompas van regering'

Tijdens de summit zetten Rhuggenaath en Rutte hun handtekening onder het samenwerkingsconvenant tussen Nederland en Curaçao voor de 'Groeistrategie Curaçao'. De Groeistrategie is volgens premier Rhuggenaath het 'kompas van zijn regering'. Het geeft de richting aan die Curaçao wil bewandelen naar economische groei en daarmee

Aangifte tegen CBCS

Neysa Schoop-Isenia, enige tijd kandidaat-minister MEO, doet op 22 mei aangifte tegen de CBCS en interim-president Leila Matroos-Lasten. Matroos-Lasten zou het screeningsproces bij de benoeming van Schoop-Isenia 'willen obstrueren en op zijn minst beïnvloeden'. Verwezen wordt naar een intern vertrouwelijk memo over Schoop-Isenia dat Matroos-Lasten naar het persoonlijke e-mailadres van minister Gijsbertha had gestuurd.

FOTO DUSHI

ook sociale groei. Rhuggenaath zegt dat de Groeistrategie voortkomt uit de druk van het College financieel toezicht (Cft) om al maar te bezuinigen. „Niet bezuinigen, bezuinigen en bezuinigen, maar groeien, inkomsten verhogen en de economie aanzwengelen”, aldus de premier. In het plan geeft de regering aan hoe de economie structureel hervormd kan worden. Denk aan de hervorming van de arbeidsmarkt, versterking van de bestuurskracht, verbetering van het financieel beheer en een meer stimulerend onderne-

mersklimaat. Om zo veel mogelijk 'nationale consensus' te bereiken, gaat de regering in de maanden erna in gesprek met de gemeenschap.

Curaçao krijgt aanwijzing

Ondanks intensieve onderhandelingen tussen de regering van Curaçao en Nederland besluit de Rijkswinsterraad (RMR) op 12 juli Curaçao een aanwijzing op te leggen. Dit gebeurt op advies van het Cft en zoals bedoeld in de Rijkswet financieel toezicht. Strekking is: bereiken van evenwicht in de begroting van 2019

en het compenseren van de tekorten in 2017 en 2018 en mogelijk 2019, in een periode van drie jaar, beginnende in 2020. Ook moet Curaçao voor 31 december 2022 schulden aan het Algemeen Pensioenfonds Curaçao en de SVB aflossen. De Curaçaose regering geeft aan dat enkel bezuinigingen niet het antwoord is op de problemen. Begrotingsevenwicht kan niet worden bereikt zonder economische groei, aldus de regering, en daar zijn investeringen en tijd voor nodig. Curaçao tekent op 23 augustus officieel bezwaar aan bij de Raad van State. Gevraagd wordt de aanwijzing zodanig te wijzigen dat het Land de tekorten met ingang van 2021 in vijf jaar compenseert in plaats van met ingang van 2020 en in drie jaar.

Werkloosheid fors gestegen

Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) meldt in juli dat het aantal werklozen in de eerste maanden van 2019 is gegroeid van 9.424 personen (december 2018) naar 15.464 (april 2019). Een stijging van 64 procent. Het werkloosheidspercentage is volgens het CBS in april 2019 daarmee gestegen naar 21,2 procent. Ook het Cft brengt het hoge werkloosheidscijfer onder de aandacht. Uit het laatste Cft-rapport blijkt dat het werkloosheidscijfer onder de beroepsbe-

volking 14 procent is en onder de jeugd zelfs 33 procent.

Accijnzen en ob omhoog introductie abb

Het gaat dan toch echt gebeuren op 1 september: de accijnzen op bier, gedestilleerd en sigaretten gaan omhoog. De stijging is minder hoog dan eerder werd aangekondigd, maar is nog altijd fors. Zo gaat bier per 100 liter van 120 naar 240 gulden (een verdubbeling) en voor 100 sigaretten stijgt de accijns met 7,30 gulden. Het tarief van de omzetbelasting stijft met 1 procentpunt voor de 6 procent- en 7 procent-categorie. Onderdeel van het belastingplan is de vervanging van de ob door een algemene bestedingsbelasting (abb). Het tarief blijft gelijk, maar het tarief bij de invoer van goederen gaat van 6 naar 9 procent. „Met het voorliggende voorstel wordt op relatief eenvoudige wijze de mogelijkheid voor een meer belastingneutraal (btw-achtig) abbstelsel gerealiseerd. Het uiteindelijke doel is een volledige eliminatie van de cumulatieve (die de ob wel met zich meebracht, red.),” aldus de toelichting. De mogelijkheid tot de verrekening van de bij invoer betaalde abb wordt tijdelijk beperkt tot de helft in plaats van 100 procent 'om op korte termijn in de noodzakelijke meeropbrengsten te

Advertentie

Dynaf Group and D-POINT charging stations wish you a powerfull 2020!

Many thanks to our government, our clients, contractors, companies, coworkers, suppliers and our employees in Curaçao, Aruba, Bonaire and St. Maarten for the unlimited trust in Dynaf Group for the past 20 years.

Pletterijweg z/n, Parera

Curaçao

Ph: +5999 736 3299

info@dynaf.com

f DynafGroup DpointCuracao

voorzien'. Het abb-stelsel zal als gevolg van vertraging in de afronding van het wetgevingstraject pas per 1 april 2020 ingaan. Het pakket aan belastingmaatregelen is nodig op advies van het Cft en na de aanwijzing, om de begroting weer in evenwicht te brengen. De regering moest daarom tijdelijke inkomstenverhogende maatregelen treffen die in 2019 meteen al effect hebben. Het pakket belastingmaatregelen wordt eind augustus in de Staten aangenomen.

Megazaak Ennia tegen Ansary

Verzekeringsmaatschappij Ennia, - die sinds de noodregeling wordt bestuurd door de Centrale Bank CBCS - begint in oktober een aansprakelijkheidsprocedure tegen Ennia-eigenaar Parman Group, Hushang Ansary zelf, zijn dochter en drie voormalige Ennia-bestuurders. Een megazaak van een waarschijnlijk niet eerder gekende omvang. De Ennia-entiteiten willen hun geld terug en vorderen het (solvabiliteits)tekort. Het gaat om minimaal 700 miljoen gulden. Ennia, met de CBCS aan het roer, zal niet rusten voordat de tekorten zijn weggewerkt en de bedragen aan misgelopen winsten gecompenseerd. Dezelfde maand vindt er een 'omstreden' bijeenkomst in Miami plaats

van Ansary en interim-president Bob Traa van de Centrale Bank. Dit blijkt toch niet enkel een 'kennismakingsontmoeting' te zijn, zoals de CBCS eerder meldde, maar mogelijk een inhoudelijk gesprek over het Ennia-dossier.

CBCS sluit Girobank na bankrun

De Centrale Bank sluit op 9 december onaangekondigd de deuren van de Girobank, dit nadat veel rekeninghouders besloten hun geld weg te halen. Klanten kunnen van het ene op het andere moment niet meer bij hun geld. De deuren van de filialen gaan dicht, betaalpassen zijn niet meer te gebruiken en online bankieren is onmogelijk. De volgende ochtend geven de CBCS-directieleden in een persconferentie uitleg over de beslissing. De CBCS deelt mee dat iedere klant van Giro tot een maximumbedrag van 10.000 gulden over zijn tegoeden zal kunnen beschikken. Daarmee zou meer dan 90 procent van de rekeninghouders over hun volledige tegoed kunnen beschikken. Op vrijdag 13 december gaat de bank weer open en werken alle systemen weer. De naam Giro zal verdwijnen, zo wordt later bekendgemaakt. Tijdens het Staten debat de week erna stellen zowel oppositie als coalitie dat

Minister van Economische Ontwikkeling (MEO) Steven Martina dient op 20 februari zijn ontslag in. Hij wordt ervan verdacht de wet Integriteit kandidaat-ministers te hebben geschonden vanwege een mogelijk verband tussen zijn aandelen bij zijn voormalige werkgever Guardian Group en het besluit over de wet voor de verhoging van het maximumtarief voor de wettelijke aansprakelijkheidsverzekering (WA). Het OM besluit uiteindelijk de zaak te seponeren en in oktober laat Martina weten terug te willen keren naar de post van MEO-minister.

FOTO JEU OLIMPIO

het 'Giro-debacle' niet zonder gevolgen kan blijven voor de verantwoordelijken. Er moet een grondig onderzoek komen en volgens de oppositie moeten er 'koppen rollen'.

Centrale Bank voorziet grotere krimp

De Centrale Bank publiceert eind december het eerste kwartaalverslag 2019 en schetst voor Curaçao een vrij somber beeld: een diepere krimp van 2,2 procent in 2019 en in 2020 zelfs een negatieve groei van 3,5 procent. Wat betreft 2019 is het opvallend dat de Centrale Bank de primaire oorzaak legt bij de accijnsverhogingen alsook het optrekken van het ob-tarief. Op de dag dat het Antilliaans Dagblad hierover bericht, komt de CBCS

met cijfers naar buiten die iets minder somber zijn. Uit de jongste schattingen blijkt dat het tekort dit jaar 1,9 procent is en voor 2020 rekt de CBCS met -2,3 procent groei. Belangrijke redenen voor het verschil in 2019: de groei van het toerisme is hoger dan verwacht. En voor 2020: de vertraagde invoering van de abb en de eveneens hogere groei in het toerisme."

Advertentie

Cheers to 2020

May you come to terms with realities of life;
May you accept the wisdom of God;
May you rejoice in adversity;
May you fish for hope;
And may optimism rule your life!

Working together, committed to progress
Since 1994

SOVI 25 YEARS

SOAR | We know government.

Wij danken u voor het
vertrouwen in 2019 en
hopen u in 2020 wederom
te mogen begroeten.

FIJNE JAARWISSELING

KOORYMAN

80 YEARS

THERE IS **ALWAYS** SOMETHING TO DO

Van Sehos naar CMC

Dit jaar moet het gebeuren. Alles is erop gericht dat het nieuwe ziekenhuis Curaçao Medical Center (CMC) in het vierde kwartaal opengaat. En op 15 november worden de laatste patiënten vanuit het Sint Elisabeth Hospitaal (Sehos) inderdaad overgebracht naar CMC. Maar het is spannend, tot het laatste moment. Van uitstel kan geen sprake zijn, want het oude Sehos kraakt in haar voegen en lukt het nauwelijks nog adequate zorg te leveren.

Tariefsverhoging Sehos on hold

De Sehos-directie besluit eind april de die maand ingevoerde tariefsverhoging voor particulier verzekerden aan te houden. De verhoogde prijs voor een consult van een medisch specialist blijft wel van kracht omdat een wettelijke regeling ontbreekt voor het honorarium van specialisten en huisartsen. Sehos besluit de tarieven te verhogen na een extern onderzoek op basis van de productiecijfers van 2016. De conclusie luidt dat de oude tarieven leiden tot een tekort van ongeveer 23 miljoen gulden op de exploitatie van Sehos. Curaçao and Bonaire Insurance Association (CBIA) reageert geschokt als blijkt dat een dag verpleging voor particulier verzekerden 85 procent meer kost dan voorheen en vreest dat die patiënten uiteindelijk zelf moeten opdraaien voor een deel van de kosten.

Gesteggel over schulden Sehos

De directie van Stichting Sehos en de Curaçaose overheid verschillen in september nog van mening over wie elkaar wat schuldig is. Volgens Sehos staat het Land, dat 46 miljoen gulden claimt, op haar beurt voor een veel groter bedrag in het krijt bij de stichting. Sowieso is er een onbetwiste vordering voor de exploitatie van de polikliniek en de vergoeding van de kosten aan arts-assistenten (11,4 miljoen gulden). Maar daarnaast vordert Sehos van de overheid 57,9 miljoen gulden in verband met on-

der andere de ontoereikende budgetfinanciering sinds 2016, tekorten over 2014 en 2015 en geleverde zorg aan niet betalende illegalen. Minister Suzy Camelia-Römer (PIN) van Gezondheid, Milieu en Natuur ziet het anders: het budget is verhoogd van 124 naar 135 miljoen gulden, maar Sehos besteedt het geld onterecht aan het aflossen van oude schulden. De Sehos-directie spant een rechtszaak aan tegen de overheid en stelt dat de exploitatiebegroting 138,4 miljoen gulden is. Dat betekent dus een tekort van 14,4 miljoen op de begrotingen van 2016 en 2017 en nog eens 3,4 miljoen voor zowel 2018 als 2019.

Zorg in gevaar

Vanaf 10 juli worden in Sehos 'voorlopig geen geplande operaties' uitgevoerd om zo de acute en chronische zorg veilig te stellen. Het ziekenhuis heeft te weinig geld om de voorraden op peil te houden. Twee maanden later trekt de Sehos-directie aan de bel als ook de acute zorg in gevaar dreigt te komen: er is urgent tien miljoen gulden nodig om achterstallige betalingen bij leveranciers af te lossen. De SVB vergoedt de actuele rekeningen, maar Sehos moet zeker nog 6 miljoen gulden betalen aan schuldeisers om de bestellingen ter waarde van 3,8 miljoen gulden los te krijgen, omdat de leveranciers de krediettermijn verkorten met het oog op de overgang naar CMC.

Sint Elisabeth District

In september onthult Sehos de plannen voor het ontwikkelen van Sint Elisabeth District met onder andere een zorghotel, appartementen en horeca. Het project moet in vijf jaar gerealiseerd worden en vraagt een investering van 50 tot 60 miljoen gulden. „Sint Elisabeth District zal de brug vormen tussen het nieuwe ziekenhuis CMC en Otrobanda”, zegt Sehos-directeur Anthon Casperson. In oktober heeft Stichting Sehos het eerste overleg met de Nederlandse organisatie BOEI, die zich inzet voor behoud en hergebruik van cultureel erfgoed. Met de opbrengsten uit de herontwikkeling van het vastgoed moet

CMC-directeur Kedzierski vertrekt

Op 22 november laat de CMC-directie in een kort persbericht weten dat algemeen directeur Hans Kedzierski 'om persoonlijke redenen' zijn ontslag heeft ingediend. Een paar dagen later wordt duidelijk dat Kedzierski heeft gedreigd een lokale adviesfirma geen opdrachten meer te geven omdat hij zich niet kan vinden in een relatie van zijn 23-jarige dochter met een consultant bij het kantoor waar zij stage loopt. Medisch-directeur Ingemar Merkies wordt tijdelijk bijgestaan door Gilbert Martina. Vlnr. Merkies, Kedzierski en Martina op het moment dat de eerste patiënt van Sehos bij CMC aankomt. FOTO JEU OLIMPIO

Sehos zonder hulp van de overheid haar schulden kunnen aflossen.

Vertraging oplevering

Ballast Nedam International lukt het niet het nieuwe ziekenhuis op 2 april op te leveren. Begin mei zegt woordvoerder Clifton Wallé van Hospital Nobo Otrobanda (HNO) dat samen met het bouwbedrijf naar 'creatieve oplossingen' wordt gezocht om CMC toch in het vierde kwartaal van het jaar te kunnen openen. Pas in augustus wordt de nieuwe opleveringsdatum bekendgemaakt: 15 november. Het gebouw moet dan 'patiëntvriendelijk worden opgeleverd' en na de opening van CMC zullen nog 'kleine werkzaamheden' worden uitgevoerd, zegt Wallé eind augustus.

Extra lening 200 miljoen

Op 15 november maakt het lokale consortium van financiers bekend alsnog 103 miljoen gulden te lenen aan HNO Vastgoed en Beheer. Dat geld is een deel van de extra 200 miljoen gulden die nodig is om het nieuwe ziekenhuis af te bouwen. De Curaçaose overheid onderhandelt met Nederland over de financiering

van de resterende 97 miljoen. In juli loopt de deal met dezelfde groep lokale financiers voor een lening van de volle 200 miljoen gulden averij op na commotie over een landsbesluit. Vier ministers hebben al hun handtekening gezet onder het 'Hoofddienakenakkoord inzake de erfpachtuitgifte met betrekking tot de ondergrond en de opstallen van HNO' als gouverneur Lucille George-Wout het concept van het landsbesluit dat hen daartoe moet machtigen nog moet tekenen. Maar de gouverneur heeft twijfels over de structuur van de financiering en besluit het landsbesluit voor te leggen aan de Rijksministerraad in Nederland. Het consortium schiet in juli nog wel 20 miljoen gulden voor. De Curaçaose regering volgt in augustus met een lening van 25 miljoen gulden om te voorkomen dat de opening van het nieuwe ziekenhuis moet worden uitgesteld.

Groen licht

Pas donderdagavond 14 november geeft inspecteur-generaal Sirving Keli van de Inspectie voor de Volksgezondheid groen licht voor de verhuizing van patiënten van het Sehos naar het nieuwe ziekenhuis CMC de volgende dag. Tot laat in de avond zijn technici aan het werk om de problemen met de telefoonverbindingen in CMC op te lossen. Maar dan staat niets de opening nog in de weg wat de inspectie betreft. Het gebouw is in orde, de medische, technische en IT-aansluitingen voldoen aan de eisen en uit de uitslagen van de laboratoriumtesten blijkt dat het goed zit met de hygiëne in de acute afdeling van het ziekenhuis (intensive care, operatiekamers en Neonatale Intensive Care Unit).

Operatie geslaagd!

Vrijdagochtend rond 7.30 uur gaat de schuifdeur naar de sluis die de twee ziekenhuizen met el-

kaar verbindt open. Onder begeleiding van Sehos-directeur Franke Scheper wordt het bed met de eerste patiënt van CMC binnengereden: Batseba Velasco Schenker Gonçalves do Estreia is zwanger en komt van het Ana Paviljoen, de kraamafdeling van Sehos. Aan de andere kant wordt Batseba opgewacht door de CMC-directieleden Hans Kedzierski en Ingemar Merkies. Die dag verhuizen 64 patiënten van Sehos naar CMC. De hele operatie staat onder leiding van Jeanne Bezstarosti die daarvoor is uitgeleend door het Erasmus MC in Rotterdam. De verhuizing verloopt zonder incidenten en met hulp van militairen van de marine.

Kinderziektes

CMC is open maar het gebouw is niet af. De avond voorafgaande aan de 'soft opening' vraagt HNO-directeur Gilbert Martina de gemeenschap om geduld. De veiligheid van patiënten is gegarandeerd, maar er zullen nog werkzaamheden plaatsvinden. Voorlopig blijven in het Sehos-gebouw nog drie afdelingen operationeel: het Cathlab, radiotherapie en interventie radiologie. Die zijn bereikbaar via de sluis tussen de twee ziekenhuizen. Ook waarschuwt de HNO-directie voor 'kinderziektes'. En niet voor niets. De eerste twee weken zorgt een instabiel IT-systeem voor problemen. Laptops en telefoons werken de ene dag wel, maar de andere dag weer niet en bij de registratiebalkies lopen de wachtlijden op. De inspectie is dagelijks in het ziekenhuis maar hoeft nooit in te grijpen omdat de zorg geen gevaar loopt. Ook niet als een transformatiekast oververhit raakt en de rook naar de operatiekamers trekt, douchekoppen en slangen worden gestolen en condenswater van een airconditioning lekt in een kantoorruimte.

De slurf naar het Sehos blijft nog in gebruik zolang de patiënten van CMC naar het Sehos-gebouw gaan voor behandelingen in het Cathlab, radiotherapie en interventieradiologie. FOTO SOLANGE HENDRIKSE

2019 / OVERLEDENEN

Jacob Gelt Dekker

Jacob Gelt Dekker, de grondlegger van Kura Hulanda Hotel en Kura Hulanda Slavernijmuseum - projecten waarmee het voorheen verloederde Otrobanda een ware gedaantewisseling onderging - is niet meer. De Nederlandse ondernemer en filantroop, zoals hij graag genoemd en gezien werd, is 71 jaar geworden. Hij leed al vele jaren aan verschillende kankeraandoeningen. „Hij was een bijzonder man - ondanks of dankzij zijn eigenaardigheden - en heeft veel betekend voor Curaçao”, zo kenschetst een bevriend persoon hem.

Jacob Gelt Dekker overleed op 1 september 2019.

1985 opgerichte vennootschap Hucor.

Documaakster Cindy Kerseborn

Documentairemaakster Cindy Kerseborn, die op Curaçao vooral bekendheid verwierf door haar documentaire over de Curaçaose schrijver Frank Martinus Arion, is op 62-jarige leeftijd overleden. Kerseborn was een onderzoeker en documentairemaker van Surinaamse komaf. In de afgelopen jaren heeft ze zich gefocust op het werk van Caribische schrijvers en organiseerde ze literaire debatten en tentoonstellingen rond het werk van deze auteurs. Zo heeft ze in de afgelopen jaren documentaires gemaakt over het werk van Edgar Cairo en Frank Martinus Arion.

Ronnie Capriles Martina

Voormalig woordvoerder en pr-man van het Antillenhuis, Ronald Capriles Martina, beter bekend als Ronnie, is op 86-jarige leeftijd overleden. Capriles Martina is in 1933 op Curaçao geboren en vertrok in 1973 naar Nederland om te studeren. Hij werd toen gevraagd om de PR en woordvoering voor de Nederlandse Antillen te doen. Hij was ten tijde van het Antillenhuis jarenlang het hoofd van de afdeling Voorlichting. Het Kabinet van de Gevolmachtigde minister in Den Haag, het Curaçao-huis, laat in een verklaring weten dat Ronnie een groot man was met veel liefde en passie voor zijn eiland Curaçao.

Rudy Dovale: laatste getuige Amerikaanse strijd

Rudy Dovale is een paar weken voor zijn 98ste verjaardag overleden op Curaçao. Hij was de laatste veteraan uit de Tweede Wereldoorlog nog in leven op het eiland. Dovale streed in de Tweede Wereldoorlog voor het Amerikaanse leger in Frankrijk, België en Duitsland en kwam na de oorlog op Curaçao terug, waar hij ter herinnering aan de oorlog de American Legion opzette, maar tevens een succesvol zakenman werd. Met plezier deed hij in 2012, bij zijn 90ste verjaardag, zijn verhaal in het

Antilliaans Dagblad en gaf een rondleiding door zijn huis. Rudy Dovale trad in 1966 toe tot de Rotary Club of Curaçao en was ruim vijftig jaar lid. Rudy was het oudste en tevens erelid van de Rotary, waarbij hij tot kort voor zijn dood nog actief was.

Oud-politicus

Rufus Mc William

Oud-politicus Rufus Mc William is op 8 december op 83-jarige leeftijd overleden. Mc William - de oom van de huidige minister van Economische Ontwikkeling (MEO), Giselle Mc William (MAN) - is jarenlang actief geweest voor de politieke

Rudy Dovale was de laatste veteraan uit de Tweede Wereldoorlog nog in leven op het eiland.

partij, Nationale Volkspartij (NVP), onder leiding van Moises 'Doktor' da Costa Gomez, die later de Partido Nashonal di Pueblo (PNP) ging heten. Toen Doktor in 1966 overleed was Mc William met zijn dertig jaar een van de leidende personen in de partij. Uit gegevens die indertijd verzameld zijn door Sentro di Doktor, het centrum voor politieke vorming verbonden aan de toenmalige Universiteit van de Nederlandse Antillen (UNA) en het Curaçao Institute for Social and Economic Studies (Curises), blijkt dat Mc William aan 15 verkiezingen heeft deelgenomen. Mc William is een van de eerste Curaçaöenaars die in 1952 met steun van de katholieke missie met een studiebeurs kon studeren in Nederland.

John Merryweather

John Merryweather, de eerste Gevolmachtigde minister van Aruba in Den Haag na de status aparte in 1986, is overleden. Hij is 87 jaar geworden. Merryweather, geboren op 25 mei 1932, was de zoon van een Britse vader en een Arubaanse moeder. Hij deed zijn middelbare school op Jamaica en in het Verenigd Koninkrijk. In Engeland en de Verenigde Staten studeerde hij landschapsarchitectuur. Zijn loopbaan begon in 1952 met een functie in de olie-sector. Tussen 1961 en 1975 was

Advertentie

Het Gemeenschappelijk Hof van Justitie van
Aruba, Curaçao, Sint Maarten en van
Bonaire, Sint Eustatius en Saba wenst u een
gezond en gezegend

2020

Gemeenschappelijk
Hof van Justitie

150
1869
2019
JAAR

hij werkzaam bij de plantsoendienst van Dienst Openbare Werken (DOW) op Aruba en Curaçao.

Medeoprichter PAR, Morris Isenia

Morris Isenia, medeoprichter van de PAR, is op 84-jarige leeftijd overleden. Isenia werd op de Cas Coraweg onwel achter het stuur en botste tegen een auto die voor hem reed. Hij werd met een ambulance naar het ziekenhuis getransporteerd, waar hij enige tijd later is overleden. Isenia was vroeger politiek actief en was naast lid van de Eilandsraad Curaçao namens de MAN ook medeoprichter van de PAR. Hij had naast de politiek ook een lange loopbaan in het onderwijs en de sport. Isenia was de eerste directeur van Sentro Deportivo Kòrsou (SDK). Onder zijn leiding werd daar kunstgras aangelegd.

Oprichter Lovers, Oswald van der Dijs

Oswald van der Dijs, oprichter van Lovers Industrial Corp, en voormalig commissaris van overheids-nv's Aqualactra en Refineria di Kòrsou (RdK) is op 63-jarige leeftijd overleden. Van der Dijs was ten tijde van het kabinet-Schotte lid van de raad van commissarissen van Aqualactra

Twee verkeersdoden die velen het meest zijn bijgebleven in 2019 zijn een 19-jarige moeder en haar kind van amper 1 jaar. Op de plaats van het ongeluk heeft men bloemen gelegd.

FOTO JEU OLIMPIO

en RdK. Hij was tevens de oom van Cicely van der Dijs, de levenspartner van oud-premier Gerrit Schotte.

Vier Antilliaanse musici

Hoewel viooldocent en dirigent Eric Gorsira eind 2018 is overleden, kan gesteld worden dat in een jaar tijd toch vier belangrijke Antilliaanse musici zijn overleden, naast Gorsira, dit jaar ook Wim Statius Muller, Padu Lampe en Iman Landheer. Gorsira was de eerste Curaçaöenaar afgestudeerd aan het conservatorium die les kwam

geven op Curaçao. Dat was in 1960. Ook stond hij aan de wieg van de Stichting Curaçao's Jeugdorkest en Kamergezelschap. Eric Gorsira is 83 jaar oud geworden.

Wim Statius Muller, de 'Antilliaanse Chopin'

De bekende Curaçaose pianist en componist Wim Statius Muller is op 89-jarige leeftijd overleden. Statius Muller, ook bekend als de 'Antilliaanse Chopin' om zijn vele typische eigen composities zoals door Chopin geïnspireerde mazurka's en walsen,

stond op Curaçao mede aan de wieg van de Veiligheidsdienst Nederlandse Antillen (VNA) en adviseerde ook op latere leeftijd voor de Veiligheidsdienst Curaçao (VDC).

Vader van onze cultuur, Padu del Caribe

Juan Chayaba 'Padu' Lampe, liefkozend Tata di nos Cultura (Vader van onze cultuur) genoemd, is niet meer. Hij overleed op de leeftijd van 99 jaar. Samen met Rufo Wever heeft

Padu het 'Aruba dushi tera' gemaakt, de wals die op 18 maart 1976 het officiële volkslied van Aruba is geworden.

Pianist Iman Landheer

De pianist Iman 'Pim' Landheer, die een eigen muziekschool had in Schelpwijk samen met zijn vrouw, de dwarsfluitiste Aya Landheer, overleed in augustus van dit jaar. Vele kinderen hebben bij het echtpaar les gekregen in piano, dwarsfluit, maar ook andere blaasinstrumenten. Ook werd er samengewerkt met Eric Gorsira in het jeugdorkest. Landheer recenseerde lange tijd concerten in de krant.

Zeventien verkeersdoden

Curaçao kent inmiddels 17 verkeersdoden in 2019. Twee verkeersdoden die velen het meest zijn bijgebleven in 2019 zijn een 19-jarige moeder en haar kind van amper 1 jaar. De moeder die met haar kind in de armen aan de Helmin Magno Wiels Boulevard ter hoogte van De Savaan de straat over ging steken, is hierbij door een voorbij racende auto geschept. Moeder en kind waren op slag dood. De slachtoffers zijn Julianne Maria Joe (15 november 1999) en haar zontje Giun-drick Joe (10 februari 2018), beiden geboren op Curaçao.

Advertentie

Prachtige appartementen op Scharloo

The Ritz Residence (2020)

De voorverkoop is gestart! (50% verkocht!)

SCHARLOO

Wordt een van de mooiste wijken van Curacao! Investeer nu in een prachtig appartement op een fantastische locatie!

"The Ritz Residence"

40 een slaapkamer appartementen, adults only, geheel gemeubileerd en klaar voor verhuur, eigen parkeerplaats en Urban Beach. Volledig verhuurd door The Ritz, aantrekkelijk rendement plus 4 weken 'gratis' eigen gebruik. Tevens gebruik van alle hotel faciliteiten. Financierings mogelijkheden (tot 70%) aanwezig.

Neem contact met ons op:
www.ritz-residence.net info@ritz-residence.net
Tel: 564.5444

Kindercarnaval

In totaal doen 15 carnavalsgroepen op 24 februari mee aan de kinderparade. Ze trekken in de meest kleurrijke kostuums, onder begeleiding van luide muziek, al dansend en springend door de straten richting de Rotonde L. Da Costa Gomez.

FOTO JEU OLIMPIO

WK Sunfish 2019 op Bonaire

Zeilers vanuit de hele wereld zijn van 15 tot en met 25 september op Bonaire voor het Wereldkampioenschap Sunfish. Overall kampioen is de 23-jarige David Hernandez uit Guatemala. De plekken twee en drie gaan naar twee Peruanen. Vijf deelnemers uit Curaçao eindigden niet onverdienstelijk bij de 21 beste Sunfishzeilers. De beste deelnemer uit Bonaire eindigde op de 27ste plek.

Bob Traa weg bij CBCS

De Centrale Bank moet na slechts een half jaar alweer op zoek naar een nieuwe president. Bob Traa legt eind december zijn functie neer. Traa treedt op 13 juni aan als interim-president. Volgens de CBCS neemt hij ontslag 'vanwege persoonlijke omstandigheden'. Traa laat zich in nogal bittere bewoordingen uit: hij had graag verandering willen realiseren, maar kreeg het label 'disruptor' opgeplakt. In werkelijkheid speelt zeker ook mee dat Traa zichzelf in een zeer moeilijke positie heeft gemanoeuvreerd met zijn onhandige optreden inzake Ennia en Girobank.

FOTO JEU OLIMPIO

FOTO JEU OLIMPIO

Warm onthaal 'onze' kampioenen

Met een warm en enthousiast onthaal komen 'onze' Little League honkbalkampioenen op vliegveld Hato aan. Zij lopen door een haag van honkbalknuppels en worden toegesproken door Sportminister Marilyn Alcalá-Wallé (PAR). Pabou wordt tegen het Japanse Chofu internationaal kampioen in de Little League World Series uit de Verenigde Staten. Maar wereldkampioen zit er niet in. De Amerikaanse kampioenen uit Louisiana, River Ridge wint de finale met 8-0 van Curaçao.

Raffinaderij ligt stil

Het is uitgestorven in het Schotgat. Refineria Isla, dochtermaatschappij van het Venezolaanse staatsoliebedrijf PdVSA, voelt de gevolgen van de economische malaise in het moederland, beslagleggingen op olietanks van PdVSA en de sancties die zijn opgelegd door de Verenigde Staten. Het hele jaar blijft de raffinaderij op Curaçao verstoken van olie en ligt praktisch stil.

FOTO DUSHI

Ongedocumenteerde Venezolanen onderschept

Gedurende het hele jaar worden op zee of vlak voor de kust Venezolaanse vluchtelingen opgepakt die Curaçao illegaal proberen binnen te komen. Vaak maken ze in groepen van rond de 30 personen - zowel mannen, vrouwen als minderjarigen - de gevaarlijke overtocht, op zoek naar een beter leven. Eenmaal in de kraag gegrepen worden ze op Curaçao in de barakken bij gevangenis SDDK geplaatst, in afwachting van hun uitzetting.

FOTO ARCHIEF

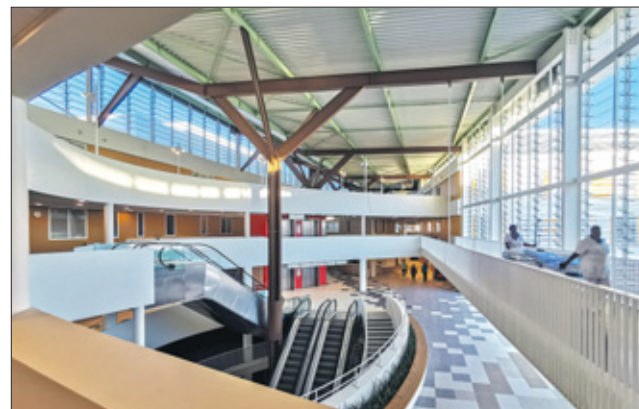
'Mijn nee is nee' op 50 scholen

De organisatie Bos di Hubentut, die zich onder andere inzet voor maatschappelijke bewustwording rond kindermishandeling en seksueel misbruik, is met de videoclip 'Mi nò ta keda nò' ('mijn nee is nee') in negen dagen tijd op 50 scholen voor funderend onderwijs geweest. Doel is informeren en leren waarmee mishandeling en misbruik voorkomen kunnen worden. Bos di Hubentut heeft al jaren een team dat de campagne 'Kibrando e grituano silensioso' (het verbreken van de stille schreeuw) uitdraagt. De videoclip en presentatie daarvan vallen hieronder.

FOTO BOS DI HUBENTUT

Strak en modern CMC

Het nieuwe ziekenhuis CMC heeft een strakke, eigentijdse architectuur en maakt gebruik van de meest moderne technieken, zoals een compleet digitaal systeem voor patiëntgegevens.

FOTO DUSHI

Aandacht voor noodzaak van hulp

VenexCur organiseert in februari een bijeenkomst op het Brionplein waarbij aandacht wordt gevraagd voor de noodzaak van humanitaire hulp aan het noodlijdende Venezuela. Met de slogan 'Nos Tur Huntu' (Allemaal samen) en de hashtag #curacaoestacontigo (Curaçao leeft met jullie mee) komen sympathisanten bij elkaar om hun steun te betuigen en om iedereen - inclusief regering en bonden - op te roepen solidair te zijn met het Zuid-Amerikaanse land.

FOTO JEU OLIMPIO

Studenten op cruiseschip AIDAperla

Tijdens het laatste bezoek van het winterseizoen aan Curaçao opent de staf van de AIDAperla in april de deuren voor een groep studenten horeca en toerisme van het Maris Stella SBO. Onder leiding van gastheer Lukas Hofmann krijgen de studenten en hun docenten een aardig idee van de bedrijfsvoering op zo'n schip en hoe de best mogelijke service aan de voornamelijk Duitse passagiers wordt verleend. Met de hr-manager worden mogelijke vacatures aan boord besproken. Het bezoek leidt tot de toezegging van meer rondleidingen voor studenten als het schip in november terugkeert.

FOTO ELS KROON

2019 / JUSTITIE

Protocol over grensbewaking

De recherche-afdelingen van de vier landen van het Koninkrijk der Nederlanden gaan intensiever samenwerken om mensenhandel en mensensmokkel tegen te gaan. Ook wordt de marechaussee flexibeler ingezet. Dat wordt in januari afgesproken tijdens het Justitieel Vierlandenoverleg. De Nederlandse minister Ferd Grapperhaus van Justitie en Veiligheid heeft met zijn Caribische collega's Quincy Girigorie van Curaçao, Andin Bikker van Aruba en Cornelius de Weever van Sint Maarten een akkoord gesloten over de rechersamenwerking binnen het Koninkrijk. Ook staatssecretaris Raymond Knops van Koninkrijksrelaties schuift aan en tekent een protocol met de Caribische bewindslieden voor een meer flexibele inzet van de Koninklijke Marechaussee ten behoeve van de grensbewaking in de Caribische delen van het Koninkrijk.

Strengere controle op gordel

Hoewel de wet voorschrijft dat alle inzittenden van een auto een veiligheidsgordel dienen te dragen, wordt dat op Curaçao nog vaak nagelaten. Het Openbaar Ministerie (OM) wil er daarom strenger op gaan controleren. Met name bij passagiers op de achterbank is een inhaalslag nodig. Dat bevestigt het Openbaar Ministerie in januari. Aanleiding om hier strenger op te gaan controleren is de stijging van het aantal - vaak ernstige, of zelfs fatale - verkeersongelukken, waarbij achteraf blijkt dat de inzittenden geen gordel om hadden. En de afloop had in zulke gevallen zonder twijfel minder ernstig kunnen zijn wanneer de slachtoffers die veiligheidsgordels wel hadden gedragen.

Geld voor barakken SDKK

De illegalenbarakken in de gevangenis SDKK, waar ook buitelanders zonder vereiste reis-

en verblijfsdocumenten terecht komen, worden opgeknapt en uitgebreid. Dat gebeurt met financiële steun van Nederland.

De 132.000 euro die Nederland in april 2018 al had toegezegd voor de verbetering van de vreemdelingenbarakken waar Venezolaanse vluchtelingen in afwachting van hun uitzetting worden opgesloten, is in januari overgemaakt. Premier Eugene Rhuggenaath benadrukt dat het geld bestemd is voor 'de upgradering, uitbreiding én optimalisering van de tijdelijke detentiefaciliteit, ook wel bekend als barakken'.

De capaciteit wordt uitgebreid met voorzieningen waar nog eens 22 migranten kunnen worden vastgehouden in afwachting van hun uitzetting. Na de verbouwing en renovatie moeten de barakken voldoen aan de internationale normen, onder andere door een betere indeling van de verblijfsruimten en de slaapkamers. Curaçao loopt dan in de pas met de 'minimale maatstaven voor opsluiting van mensen'.

Jamaloodin veroordeeld tot 28 jaar cel

George Jamaloodin, oud-minister van Financiën en gezien als de opdrachtgever van de moord op politicus Helmin Wiels, wordt in augustus door het Gerecht in eerste aanleg veroordeeld tot een gevangenisstraf van 28 jaar, met aftrek van voorarrest.

De rechter in deze zaak acht het voldoende bewezen dat Jamaloodin zich schuldig heeft gemaakt aan het uitlokken van de moord op Wiels; dat hij de opdracht heeft gegeven tot deze moord, dat hij geld in het vooruitzicht heeft gesteld aan degene die de moord organiseerde en dat hij heeft betaald voor de moord. Met de volgens het gerecht bewezen uitlokking van de moord op Wiels heeft Jamaloodin 'blijk gegeven van een volstrekt gebrek aan respect voor

Door de brand die in augustus bij het belastingkantoor woedde, wordt een groot deel van het gebouw verwoest. Onder andere de inspectie moet op zoek naar een ander onderkomen. FOTO JEU OLIMPIO

het meest fundamentele recht van een mens'. „Daarnaast heeft hij de nabestaanden van het slachtoffer onpeilbaar leed aangedaan. Zij zullen het gemis van hun geliefde blijven voelen”, aldus de rechter. De straf van Jamaloodin is twee jaar minder dan de eis van het Openbaar Ministerie. Zowel het Openbaar Ministerie als Jamaloodin tekenden beroep aan tegen het vonnis in Eerste Aanleg.

Brand verwoest belastingkantoor

In augustus woedde er een hevige brand bij het belastingkantoor aan de Regentesselaan in Emmastad. De brand concentreerde zich vooral in het gedeelte waar het korps van de Ontvanger zit. Het betreft een groep van ongeveer 50 man die dagelijks belast is met het benaderen van personen en bedrijven om hen aan hun belastingplicht te herinneren.

Al snel blijkt dat er sprake is van brandstichting en na minder dan een week wordt de auto waarin de brandstichters zijn gevlucht gevonden. Vervolgens maakt de politie in november na grondig onderzoek samen met

het Openbaar Ministerie bekend dat twee Haïtiaanse mannen de opdracht hebben gegeven voor de brandstichting en dat drie Venezolaanse mannen de brand hebben gesticht. Van deze verdachten worden een Venezolaan en een Haïtiaan op Curaçao vastgehouden en zijn met behulp van de politieautoriteiten de drie ontbrekende verdachten internationaal gesignaleerd. Dit resulteert in november in een aanhouding van een van de brandstichters in Venezuela. Geprobeerd zal worden deze man naar Curaçao over te brengen en te verhoren, zo maakt de politie bekend. „De zoektocht naar de andere twee mannen wordt voortgezet.”

Veroordelingen voor dollartoerisme

In augustus wordt de grote witwaszaak Troya inhoudelijk behandeld. In deze zaak is door het fenomeen 'dollartoerisme' niet alleen deviezenwetgeving van Curaçao en Venezuela overtreden, maar ging dit ook gepaard met honderdduizenden valse pinbonnetjes en valse facturen waardoor het leek alsof de kaarthouder fysiek in Amsterdam of Curaçao was geweest en daar kleding (lingerie) of medicijnen had gekocht. Met als doel: verantwoording aan de toezichthouder in Venezuela Cadivi, omdat men anders geen harde Amerikaanse dollars mocht opnemen/uitgeven.

Bij het aannemen van die tegoeden die onder valse voorwaarden zijn aangevraagd en bij het innemen van grote hoeveelheden contant geld van derden (en eerst van banken) heeft geen enkele controle op de (legale) herkomst plaatsgevonden, zo stelt het Openbaar Ministerie. Daardoor kon op zeer grote schaal worden witgewassen: in de periode van 2010-2015 zo'n 233 miljoen dollar.

Alle verdachten in de zaak zijn veroordeeld tot een gevangenisstraf en hen wordt het bedrag waar zij voordeel van hebben genoten, ontnomen.

Gemeenschap woest na moord jonge vrouw

In oktober wordt de 25-jarige Dayanira Marcela Angelista Eisdien voor haar kinderen door haar ex-partner doodgeschoten. De gemeenschap is boos over het toenemende aantal gevallen van geweld tegen vrouwen en beschuldigt de politie ervan niet op tijd te handelen bij dit soort zaken. Minister van Justitie Quincy Girigorie last een intern onderzoek in om na te gaan of er binnen het korps is gefaald wat betreft de te volgen procedure in zo'n geval en komt tot de conclusie dat de politie juist heeft gehandeld.

Volgens Girigorie is er sinds 2018 een draaiboek geïmplementeerd over hoe de politie dient te handelen in een soortgelijk geval. Hierin zijn twee belangrijke stappen opgenomen: er dient meteen naar de verdachte te worden gezocht en zolang de verdachte niet is gevonden, moet het slachtoffer middels Stichting Slachtofferhulp een veilige schuilplaats worden aangeboden. Beide stappen zijn in het geval van het slachtoffer genomen, zo garandeert Girigorie.

Criminaliteit erger dan in 2018

In 2019 is een drastische groei van de criminaliteit geregistreerd. Dat wordt in oktober duidelijk uit een persconferentie van de Justitieminister en vertegenwoordigers van het Korps Politie Curaçao (KPC). De groei is vooral zichtbaar bij gevallen van huisinbraken en atrak's.

Minister van Justitie, Quincy Girigorie, geeft aan dat de criminaliteitscijfers tot en met september blijkt onder andere het volgende: van 109 overvallen in woningen in heel 2018 stond de

Jamaloodin bij aankomst op Curaçao na lang in Venezuela te zijn vastgehouden. In augustus wordt de voormalig minister van Financiën veroordeeld in de zaak Maximus. Het gerecht acht bewezen dat hij zich schuldig heeft gemaakt aan het uitlokken van de moord op Helmin Wiels. FOTO ARCHIEF

teller van het aantal overvallen in woningen voor dit jaar tot en met september al op 169. Het aantal atrako's is eveneens gestegen van 238 in 2018 naar 315 in 2019 tot en met september.

Beslaghuis in 2020

Medio 2020 zal er een centraal beslaghuis zijn gebouwd en wordt er gewerkt aan een wetgevingstraject waarin alle processen met betrekking tot in beslag genomen goederen - waaronder drugs - geregeld worden.

Dat is een van de acties die minister van Justitie Quincy Girigorie (PAR) heeft ondernomen nadat de commissie-Dandare verslag uitbracht over het onderzoek naar de logistiek rond de bewaring van drugs binnen de justitiële keten. Aanleiding voor het onderzoek was de grote drugsroof uit een depot van het Korps Politie Curaçao te Rio Canario in oktober in 2018. „Het traject voor de bouw van een centraal beslaghuis begint in oktober van dit jaar met de aanwijzing van een expert. Ook de griffie van het Hof van Justitie zal betrokken zijn omdat het Hof volgens de wet verantwoordelijk is voor het beleid met betrekking tot in beslag genomen goederen. Medio 2020 moet het beslaghuis er staan”, aldus Girigorie in oktober. Reden voor dit besluit is dat uit het onderzoek naar voren is gekomen dat alle schakels binnen de justitiële keten gefaald hebben waar het gaat om de taken en processen voor het bewaren van in beslag genomen drugs.

RdK-verdachten op vrije voeten

De vier verdachten in de Lacerta-zaak worden in oktober onder strikte voorwaarden door de rechter-commissaris op vrije voeten gesteld. De verdachten moeten alle vier beschikbaar blijven voor justitie, hun volledi-

Het recht heeft gezegevierd, zegt Dos Santos in december bij zijn vrijlating uit gevangenis SDKK, waar hij warm wordt onthaald door familie, vrienden en personeel.

FOTO JEU OLIMPIO

ge medewerking verlenen en moesten bij hun vrijlating hun paspoorten inleveren. Verder hebben de mannen ook een contactverbod opgelegd gekregen en gelden ze nog steeds als verdachten in het strafrechtelijk onderzoek van het Openbaar Ministerie.

Het betreft de vier verdachten Roderick van Kwartel, Ashley Isidora, Gilbert Gregory Cijntje en Michèle Mario Kinburn. Het viertal - allen voormalig employe van Refineria di Kòrsou (RdK) - wordt er door het Openbaar Ministerie van verdacht zich gedurende het onderhandelingsproces voor een strategische partner voor de Isla-raffinaderij schuldig te hebben gemaakt aan het vragen van een groot bedrag aan steekpenningen.

Dit jaar zes militairen met drugs

In 2019 zijn tot november zes Nederlandse militairen op Cura-

çao gepakt met drugs en teruggestuurd naar Nederland. Dat melden de ministers van Defensie, Ank Bijleveld, en van Justitie en Veiligheid, Ferd Grapperhaus. Zij treden niet in details over de hoeveelheden drugs waarmee de militairen zijn gepakt. Bijleveld en Grapperhaus schrijven dit in antwoord op vragen van CDA-Tweede Kamerlid Chris van Dam naar aanleiding van de vondst van elf kilo cocaïne aan boord van marineschip Zr.Ms. Johan de Witt eind september op Curaçao. Bij terugkomst van het schip in Den Helder eind oktober werd nog eens zo'n hoeveelheid drugs gevonden, maar dat was ten tijde van het stellen van de vragen (27 september) nog niet bekend.

Bijleveld en Grapperhaus bevestigen nog eens dat er een zero tolerance-beleid is. Dat betekent dat bij een drugsvondst, ook als het gaat om drugsbezit voor eigen gebruik, onmiddellijk ontslag volgt. Dat het probleem

onder de militairen op Curaçao groter wordt, ontkennen zij, er is althans nog geen aanleiding om de aanpak te intensiveren.

Robbie dos Santos weer opgepakt

Medio november wordt loterijbaas Robbie dos Santos voor de tweede maal opgepakt als verdachte in de moordzaak van politicus Helmin Wiels. Het Openbaar Ministerie geeft aan nieuw bewijs tegen Dos Santos te hebben en de rechter-commissaris, die aangeeft dat er voldoende ernstige bezwaren en gronden aanwezig zijn, stemt in met de bewaring van de loterijmagnaat. Dos Santos wordt ervan verdacht de opdracht tot de moord op Wiels te hebben gegeven. Hijzelf ontkent steeds ook maar iets met de zaak te maken te hebben.

Het verdedigingsteam van Dos Santos begint een zaak en krijgt zijn cliënt in december

weer op vrije voeten. Het recht heeft gezegevierd, zegt Dos Santos bij zijn vrijlating uit gevangenis Sentro di Detenshon i Kòrshon Kòrsou (SDKK) waar hij warm wordt onthaald door familie, vrienden en personeel. Advocaat Eldon 'Peppie' Sulvaran en Dos Santos spreken beiden de hoop uit dat dit het einde is van de strafrechtelijke vervolging van Dos Santos. Het Openbaar Ministerie laat in december weten zich over het besluit van het Hof voor de vrijlating van Dos Santos te moeten buigen en een beslissing te moeten nemen of de loterijbaas nog als verdachte blijft aangemerkt in de zaak.

Betalen voor veiligheid

Curaçao zal per 1 januari 2020 een tarief van 1,32 dollar innen om de grensveiligheid bij de grensbewaking (immigratie) te optimaliseren. Dit maakt het ministerie van Justitie in december bekend. Dit tarief zal namens het land door Curaçao Airport Partners (CAP) worden geïnd en heeft betrekking op alle vertrekkende passagiers en passagiers die op Hato een tussenlanding maken (in transit). Het tarief van 1,32 dollar zal geïnd worden als onderdeel van de luchthavenkosten bekend als 'passenger facility charge' (PFC). De wetgeving voor grensveiligheid is op 1 november 2019 geïntroduceerd en verwijst naar de kosten gereleerd aan het verzekeren van een hogere mate van veiligheidsmaatregelen op de luchthaven zoals de introductie van het wereldwijde grensbewakings-systeem 'Advanced Passenger Information System' (Apis) en meer geautomatiseerde technologie zoals de eGates en andere immigratiebronnen.

Verkeerscamera's begin 2020

Begin 2020 begint op verschillende locaties de installatie van verkeerscamera's. Dat bevestigt minister Quincy Girigorie (PAR) van Justitie in december. De installatie van de verkeerscamera's heeft langer geduurd omdat er grotere masten moeten worden gemaakt en de nodige infrastructuur voor het signaal moet worden geïnstalleerd. Uiteindelijk zullen op 17 strategische locaties verkeerscamera's worden geplaatst. Een van deze locaties is de Helmin Magno Wiels Boulevard en de Weg naar Westpunt waar regelmatig ernstige auto-ongelukken plaatsvinden.

Paralleel loopt ook het proces van de Wet kentekenaansprakelijkheid. Deze verkeert in december in de laatste ambtelijke fase om vervolgens naar de Staten te worden gestuurd, aldus Girigorie. „De beelden uit het verkeer kunnen dan ook worden gebruikt om bij overtredingen een boete uit te schrijven. Als alles volgens schema verloopt, kan dit ook in 2020 beginnen.”

De gemeenschap is boos na de zoveelste aanval op een vrouw. In oktober wordt de 25-jarige Dayanira Marcela Angelista Eisdien door haar ex-vriend doodgeschoten. Om te protesteren tegen het toenemende aantal gevallen van geweld tegen vrouwen, wordt een protestactie georganiseerd op het Brionplein.

FOTO JEU OLIMPIO

2019 / BONAIRE&BES

Bonaire krijgt nieuwe Verkeerswet

Het eiland wacht al tientallen jaren op een nieuwe Verkeerswet en in 2019 is het zover. Op 29 januari gaat de Eilandsraad van Bonaire unaniem akkoord met een nieuwe Wegenverkeersverordening. De gewijzigde regels gaan op 1 augustus in, waardoor weggebruikers nog een half jaar de tijd krijgen zich voor te bereiden. Prioriteiten in de wet zijn: het dragen van autogordels, verbod op het gebruik van de mobiele telefoon achter het stuur, rijden onder invloed van alcohol of drugs, gebruik van een kinderstoeltje voor kinderen tot drie jaar en het dragen van een helm op scooters, motorfietsen en quads. Een maand voor de invoering maakt het OLB bekend dat er een overgangperiode komt. Tot 1 oktober zullen er nog geen boetes worden uitgedeeld, maar worden er alleen waarschuwingen gegeven.

Saba 100 procent op zonne-energie

Een historisch moment voor Saba, als de Saba Electric Company (SEC) het eiland eind februari voor het eerst volledig van stroom voorziet, die opgewekt wordt door zonnepanelen en een batterijopslagsysteem. Gedurende twee uur worden de dieselgeneratoren uitgezet en draait het eiland op duurzame energie. Door het uitblijven van het gebruik van de dieselmachines heerst er een serene rust. Een dag erna gebeurt het opnieuw. De verwachting is dat bij ideale weersomstandigheden het eiland negen tot tien uur

1e homohuwelijk op Statia

Op Sint Eustatius wordt op 29 november het eerste openbare homohuwelijk voltrokken. Het is niet het eerste homohuwelijk op Statia, maar wel de eerste keer dat een Statiaan het ja-woord geeft aan iemand van hetzelfde geslacht. De eerdere vier keren ging het om mensen van buiten het eiland. Ook is dit het eerste homohuwelijk dat niet privé maar in de openbaarheid plaatsvindt. FOTO THE DAILY HERALD

achtereen gebruik kan maken van zonne-energie.

Verkiezingen Eilandsraad Bonaire

Bonaire gaat op 20 maart naar de stembus om een nieuwe Eilandsraad te kiezen. De MPB van Elvis Tjin Asjoe komt met 40 procent van de stemmen (vier zetels) als grote winnaar uit de bus. De PDB van Clark Abraham krijgt drie zetels en de UPB van James Kroon twee. De opkomst is met 64 procent een flinke tegenvaller. De verkiezingsavond loopt 'wanordelijk', zo erkent ook gezaghebber Rijna een dag na de verkiezingen. Wanneer de stembussen om 21.00 uur sluiten, staan er nog lange rijen, er zijn problemen met de identificatie van de kiezers en er zijn verschillen tussen ingeleverde stempassen en stembiljetten. Rijna laat de gang van zaken onderzoeken om te voorkomen dat het nog eens gebeurt. Op 3 april tekenen de MPB en UPB een coalitieakkoord en heeft Bonaire een nieuw eilandbestuur.

Puinruimen bij BIA

Jos Hillen wordt in juni interim-directeur van Bonaire International Airport (BIA). Hem wacht een grote uitdaging. Het ontbreken van een raad van commissarissen en de onderbezetting van de directie laat zijn sporen na bij BIA. „Er is veel achterstallig onderhoud dat urgent moet worden aangepakt om te voorkomen dat de luchthaven door de International Civil Aviation Organization op de vingers wordt getikt”, aldus gedeputeerde Elvis Tjin Asjoe. BIA komt eind 2017 in een crisis terecht en er is sindsdien sprake van grote achterstanden. Een van de eerste maatregelen van Hillen is het sluiten van een van de twee widebody-platformen. Intussen wordt gewerkt aan een langjarig onderhoudsplan. Hillen wil ook de communicatie met de partners en de ICT onder handen nemen, intern en voor het publiek. Ook zijn er volgens Hillen te veel afhandelaars voor het beperkte aantal vliegtuigen op de airport.

Masterplan Toerisme: Bonaire 'blue destination'

Na twee jaar voorbereiding wordt in juli 2019 het Toerisme Masterplan 2017-2027 ter goedkeuring aan de Eilandsraad aangeboden. Het plan is opgesteld door de University of Central Florida (UCF) en heeft als uitgangspunt dat het eiland zich ontwikkelt als eerste Blue Destination in het Caribisch gebied. De UCF-onderzoekers concluderen dat Bonaire te weinig profijt trekt van de waardevolle natuurlijke eigenschappen van het eiland. Met het blue destination concept moet Bonaire zich onderscheiden van andere bestemmingen en op de toeristi-

Hele vwo-klas SGB geslaagd

De Scholengemeenschap Bonaire (SGB) maakt de resultaten van de eindexamens altijd pas na de tweede termijn bekend. Maar voor de vwo-klas is dat dit jaar niet nodig. Alle leerlingen zijn namelijk al bij de eerste keer geslaagd. 12 juni werden op Liseo de geslaagden bekendgemaakt en op Kaya Grandi waren al veel toeterende auto's met ouders en geslaagden te zien en te horen. De vwo-scholieren van de 'Class of 2019' van het Liseo Boneriano kunnen alvast in alle rust van hun vrijheid genieten en zich voorbereiden op een vervolgstudie.

sche markt worden verkocht als 'een exclusief eiland dat zich bindt aan een duurzame economie die de natuurlijke bronnen en het milieu beschermt'. Het plan stelt voor om in tien jaar 60.000 meer bezoekers te trekken en 600 extra hotelkamers, wat kan zorgen voor 2.400 nieuwe banen.

Plastic in de ban

De plannen waren er al op Bonaire en Saba, maar staatssecretaris Van Veldhoven van Infrastructuur en Waterstaat (I&W) sluit in juli tijdens haar werkbezoek een overeenkomst met de eilanden: het wegwerpplastic gaat op Bonaire, Sint Eustatius en Saba in de ban. Uiterlijk in 2021, maar liefst al volgend jaar. Van Veldhoven noemt de overeenkomst 'een belangrijke stap tegen de plastic soep en voor schone eilanden'. Binnen een jaar moet er nu een plan van aanpak komen voor het uitbannen van wegwerpplastic. I&W levert financiële en juridische steun bij het opstellen van de regelgeving. Daarbij kan gebruikgemaakt worden van de ervaringen in Europees Nederland op het gebied van recycleren van kunststof verpakkingen en het verbod op gratis plastic tassen.

Armoede onder ouderen op BES-eilanden

Nationale Ombudsman Reinier van Zutphen presenteert op 10 september een rapport over de armoede onder ouderen op Bonaire, Saba en Sint Eustatius. Het rapport spreekt van zo'n 2.500 mensen die 'vaak een mensonwaardig bestaan leiden'. De AOW is te laag en de kosten voor levensonderhoud nemen alleen maar toe. De ombudsman

vindt dat de overheid in Den Haag te laks is, de maatregelen onvoldoende concreet zijn en dat er geen regie is. Van Zutphen stelt de oprichting van een Caribische tafel voor waarin alle departementen samenwerken om armoede terug te dringen. De Nederlandse media besteden volop aandacht aan de kwestie en ook politiek Den Haag trekt aan de bel. Partijen in de Kamer noemen de situatie 'schrijnend en onacceptabel' en dringen aan op maatregelen op korte termijn. Eind november wordt bekend dat vanaf 1 januari 2020 de AOV (Algemene Ouderdomsverzekering) voor ouderen met een laag inkomen en weinig eigen vermogen omhooggaat.

'Omkooping' journalisten door BC Bonaire

Het Bestuurscollege op Bonaire krijgt in september de nodige kritiek wanneer documenten uitlekken waaruit blijkt dat de journalisten Rene Zwart en Harald Linkels naast hun werk als journalist/correspondent betaald werk (gaan) verrichten voor het politieke bestuur van Bonaire. Oppositiepartij PBD spreekt van 'omkoping van de pers' en vraagt onmiddellijk een buitengewone Eilandsraadsvergadering aan. Gedeputeerde Den Heyer geeft aan dat het inhuren van de journalisten op dat moment de meest praktische oplossing leek en dat het absoluut niet de bedoeling was de pers te beïnvloeden. Zwart stelt eerst nog nadrukkelijk dat zijn journalistieke onafhankelijkheid niet in het geding is, maar een etmaal later, op 17 september, meldt hij dat hij 'journalist-af' is en per direct stopt met Koninkrijksrelaties.nu.

Soortenrijkdom onder water onder grote druk

Een internationaal onderzoeksteam ontdekt in de wateren rond Bonaire minstens zeven nieuwe soorten ongewervelde dieren, een nieuwe garnalensoort en zeeanemonen. De onderzoekers tellen rond Bonaire meer dan 165 vissoorten en 45 soorten steenachtig koraal. Toch staat de soortenrijkdom onder grote druk. Vooral het koraalrif verkeert in matige staat. De aftakeling is een gevolg van ziekten door de opwarming van zeewater en door vervuiling, afkomstig van meststoffen. De experts hebben sinds oktober op 35 plekken rond Bonaire het onderwatermilieu in kaart gebracht. De soortenrijkdom in de zee rond Bonaire is nooit eerder goed onderzocht.

'Ambtenaren moeten Papiaments beheersen'

Het Papiaments is volgens het Bestuurscollege (BC) niet alleen de eigen taal van Bonaire, maar ook een belangrijk onderdeel van de Bonairiaanse identiteit en cultuur. Het BC roept in december daarom nieuwe inwoners op zo snel mogelijk de taal te leren verstaan, spreken en lezen en zich te verdiepen in de lokale cultuur. Om het goede voorbeeld te geven heeft het BC besloten personeel dat in overheidssdienst treedt en het Papiaments niet beheerst te verplichten zich de taal zo snel mogelijk, maar in elk geval binnen een jaar, eigen te maken. Het Bestuurscollege wil niet zo ver gaan om een algemene verplichting in te voeren. Wel denkt het BC aan een aanmoedigingsbeleid.

Akkoord voor schoolbussen

In januari bereikt het minister van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport (OWCS) een overeenkomst over het schoolbusvervoer. Er worden daartoe contracten ondertekend met de chauffeurs en het ministerie OWCS. De chauffeurs hebben de arbeidsvoorwaarden nu officieel op papier waardoor arbeidszekerheid is ontstaan. Volgens de minister geeft elk contract aan hoeveel jongeren en welke jongeren onder de verantwoordelijkheid van elke chauffeur vallen. Daarmee wijst zij tegelijkertijd op de belangrijke taak van de chauffeurs.

Acties

Op diverse plekken op het eiland worden in januari acties gevoerd. Zo roept onderwijsvakbond Sitek docenten op om te staken, omdat zij aandacht willen voor de onhygiënische situatie op scholen en salariskwesties, ook van niet-onderwijzend personeel. In reactie hierop stelt het ministerie van OWCS met klem dat alleen de regering vrij kan geven van school en dat stakers gekort worden op hun salaris. De staking is ingegeven door berichten dat de schoonmaak op de scholen die vallen onder de Dienst Openbare Scholen gestopt zou zijn. Maar in een bericht van OWCS wordt nog op de avond vóór de staking duidelijk gemaakt dat de schoonmaak van openbare scholen gewoon doorgaat.

Werkgroep onderwijs

In februari stemmen de regering en onderwijsvakbond Sitek in met de instelling van een werkgroep die de geschilpunten in het onderwijs moet gaan oplossen. Daarvoor wordt een brief ondertekend door de voorzitter van het Centraal Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken (CGOA), Valdemar Marcha. Er worden vijf onderwerpen genoemd in de brief, waarbij de allerhoogste prioriteit wordt verleend aan het zoeken van een verantwoorde, passende en duurzame oplossing voor de hygiëne op school. De werkgroep gaat verder de rechtstoestand van het onderwijzend, onderwijsondersteunend en niet-onderwijzend personeel werkzaam bij de Dienst Openbare Scholen (DOS) bespreken.

Hogeschool Rotterdam trekt aan bel

De Hogeschool Rotterdam (HR) stopt met actieve studievoorzichting op Curaçao en Aruba omdat de uitval te hoog is. Jaarlijks kiezen tweehonderd studenten uit de Caribische gebiedsdelen voor een studie aan de Hogeschool Rotterdam. Collegevoorzitter Ron Bormans vindt het zorgwekkend dat drie van de vier studenten hun studie niet afmaken. De HR is dit jaar voor het eerst niet aanwezig op voorlichtingsdagen op Curaçao en Aruba. De

Prinsjesdag bij Vertegenwoordiging

De derde dinsdag van september ontvangt de Vertegenwoordiging van Nederland in Willemstad ruim 90 scholieren voor een interactieve educatieve ochtend. Zes scholen nemen deel aan de dag: Albert Schweitzer College, International School Curaçao, KAP, MIL, Radulphus College en Vespucci College. De examenklassen krijgen uitleg over Prinsjesdag maar gaan ook zelf aan de slag met het oprichten van een eigen fictieve politieke partij en het opstellen van een begroting.

FOTO VERTEGENWOORDIGING

hogeschool ziet de oplossing in een langer én verplicht doorstroomprogramma met extra aandacht voor studievaardigheden, taalvaardigheid en cultuurschillen. Na de noodkreet uit Rotterdam wordt het onderwerp over de uitval van studenten in het vierlandenoverleg besproken. De vier landen hebben een werkgroep in het leven geroepen en er wordt afgesproken dat de problemen gezamenlijk aangepakt worden. De studenten moeten beter voorbereid worden en in Nederland beter begeleid.

UoC bestaat 40 jaar

De Universiteit van Curaçao (UoC), opgericht in 1979, bestaat op 12 januari precies veertig jaar. Dit wordt groots gevierd met een feestelijk ontbijt en de lancering van een nieuwe website. De universiteit heet eerst de Universiteit van de Nederlandse Antillen (UNA). Op 12 januari 2011 wordt de naam veranderd in University of Curaçao. De viering wordt, behalve door de minister van Onderwijs en door Miss Curaçao, ook bijgewoond door de voorzitter van de raad van toezicht van de UoC.

Extra geld voor schoolveiligheid

De concept-wetgeving voor een Schoolveiligheidsplan wordt medio dit jaar besproken. De schoolbesturen zijn 'tevreden' met het feit dat het thema veiligheid de aandacht heeft van het ministerie. Wel vinden zij dat als de schoolbesturen wettelijke verantwoordelijkheid krijgen voor de veiligheid op school, dat de randvoorwaarden in orde moeten zijn. De gezamenlijke schoolbesturen van Curaçao zijn zeker niet tegen een wettelijk geregeld Schoolveiligheidsplan, maar dan zijn wel extra geldmiddelen en formatie vereist, zo stellen zij in een schrijven naar het ministerie van Onderwijs. De schoolbesturen zien niet in hoe een wet het veiligheidspro-

bleem oplost, vooral nu deze gedacht wordt budgetneutraal te moeten worden geïmplementeerd. Het ontbreken van een wet is niet het primaire probleem, maar het gebrek aan extra financiële ruimte. En om die reden is er op dat moment weinig steun van de schoolbesturen - 'onvoldoende draagvlak' - voor de conceptwetgeving.

Noodkreet ex-studenten

Ex-studenten roepen de Nederlandse Onderwijsminister Ingrid van Engelshoven op om aansluitend aan het vierlandenoverleg op Bonaire in november naar Curaçao te komen. Zij willen aan de hand van casussen de minister overtuigen van het onrechtvaardige beleid van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). DUO schiet volgens de studenten tekort in de voorlichting en communicatie op Curaçao. Ook voormalig studenten die aan de bel trekken, juist om te voorkomen dat zij een achterstand oplopen bij de aflossing

van hun schuld krijgen geen gehoor bij de organisatie in Nederland. De draagkrachtmeting houdt onterecht geen rekening met de specifieke omstandigheden in de Caribische samenleving en de hoogte van de maandelijkse aflossing is 'in meer dan 100 gevallen' niet juist berekend. Bovendien schakelt DUO de hulp van een deurwaarder in zonder herinneringen en aanmaningen te hebben verstuurd. Tijdens het vierlandenoverleg in december wordt afgesproken dat de ministers zich gezamenlijk zullen inzetten voor de verdere verbetering van communicatie en voorlichting rond studiefinanciering, zodat die effectief is in de Caribische context. Tot slot wordt nagegaan of er behoefte is aan een loketfunctie van DUO op Aruba en Curaçao.

Onderwijsraad een feit

De Raad van Ministers (RvM) heeft officieel de Raad van Onderwijs en Arbeidsmarkt geïnstalleerd. Het betreft een con-

sultgroep die de minister van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport van wijze raad moet bedienen over onderwerpen die betrekking hebben op het onderwijs en de arbeidsmarkt. De Raad van Onderwijs en Arbeidsmarkt zal zich voornamelijk bezighouden met onderwerpen als de erkenning van opleidingen, het intrekken van de licentie van cursussen, de eindtermen voor cursussen die in aanmerking komen voor een licentie en de voorwaarden die worden gesteld aan de materie die deel uitmaakt van het examen voor het verkrijgen van een vakopleiding en een middenkaderopleiding. De Raad van Onderwijs en Arbeidsmarkt bestaat uit zeven leden die middels een Landsbesluit zijn benoemd.

Opleidingen Feffik beginnen later

De opleidingen in de SBO-dependance Brievengat, het voormalige Feffik, beginnen later. De Dienst Openbare Scholen (DOS) moet nog beslissen welke leerkrachten in Brievengat les gaan geven. In april wordt bekend dat de vakopleiding Fundashon pa Edukashon i Formashon di Fishi i Kapasitashon (Feffik) voor aanvang van het nieuwe schooljaar wordt opgeheven. Op dat moment zijn er 237 studenten ingeschreven en heeft de stichting 44 medewerkers in dienst, van wie de helft docent of instructeur. De opleidingen van Feffik zijn overgenomen door de Dienst Openbare Scholen, dat valt onder het ministerie van OWCS, en worden verzorgd door het instituut voor Secundair Beroepsonderwijs (SBO) Nilda Pinto. Eind dit jaar komt het nog tot een overeenkomst tussen Feffik en de regering en wordt er een overeenkomst ondertekend waarin de regering garant staat voor het uitbetalen van 5 miljoen gulden aan het personeel.

Kinderrechten voor 5.000 kids

De stichting Fundashon Bos di Hubentut rondt samen met de Federatie Antilliaanse Jeugdzorg (FAJ), het ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport (OWCS) en het platform Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind (IVRK) het project Love & Protect Yourself af en bereikt in korte tijd bijna 5.000 kinderen en jongeren. Dit project richt zich op leerlingen van groep 7 en 8 van het funderend onderwijs (fo) en jongeren van de eerste twee klassen van het voortgezet onderwijs. Een team van professionals ontvangt in The Movies Otrobanda in totaal rond de 11 tot 15 scholen per dag om informatie te geven over de rechten van het kind.

FOTO JEU OLIMPIO

2019 / KUNST&CULTUUR

Hats off to Dreams grote winnaar carnaval

Carnavalsgroep Hats off to Dreams gaat er dit jaar tijdens de prijsuitreiking met alle grote prijzen vandoor. De groep deed voor het eerst mee aan de carnavalsoptocht en kwam op zes punten als beste uit de bus. Het Maria Immaculata Lyceum (MIL) wint de prijs voor beste tienercarnavalsgroep. Het is volgens de carnavalsstichting JAG de meest originele en creatieve groep, de groep met de beste show en sfeer. Ook de paardengroepen zijn door de carnavalsstichting beoordeeld. Criadero el Hijo de David heeft de eerste prijs gewonnen. Bij de kinderen is de groep The Cutie Kids als beste groep uit de bus gekomen.

Ruim 97 duizend kilo afval

Het carnaval heeft 97.243 kilo vuil opgeleverd. In vergelijking met 2018 is dit 13 procent meer afval (2018: 86.050 kilo). Dat wordt door het vuilverwerkingsbedrijf Selikor bekendgemaakt. Bij het Kindercarnaval is 11.160 kilo opgehaald, bij de Tienerparade 11.670 kilo, de optocht van Bándabou leverde 4.500 kilo op, 'zongo' 1.060 kilo, de Gran Marcha 27.468 kilo, de afscheidsopocht van de kinderen 8.932 kilo en de Marcha di Despedida 25.273 kilo. Na het carnaval, toen alle stellages waren weggehaald, is nog eens 7.180 kilo vuilnis op-

BlueSeas: verrijking van de cultuur

Ook dit jaar vindt het Blues Festival weer plaats in Pietermaai. „Het festival geeft je het gevoel bij een buurtfeest te zijn; de sfeer is intiem en uniek. Maar ook economisch gezien is het BlueSeas Festival van groot belang; kijk eens naar al het leven dat dit festival naar de stad trekt. Men kan niet anders dan hier lovend over spreken”, aldus Cultuurminister Marilyn Alcalá-Wallé.

gehaald. De overheids-nv is positief over de medewerking van alle carnavalsvierders bij het helpen schoonhouden en -maken van de straten. Zo heeft Selikor zelf vuilniszakken uitgedeeld. Jongeren hebben geholpen deze zakken uit te delen.

CNSJF weer beter

Ook met de negende editie

scoort het Curaçao North Sea Jazz Festival (CNSJF), eind augustus, weer beter dan het voorgaande jaar en alle eerdere edities. Vooral de toeristische sector en de economie profiteren van het event. Zo calculeert het The Dick Pope Sr. Institute for Tourism Studies van het Rosen College of Hospitality Management aan de University of Central Flo-

rida in Orlando. De cijfers zijn indrukwekkend: de totale directe uitgaven van het CNSJF voor 2019 zijn geschat op iets meer dan 11 miljoen dollar, terwijl de economische bijdrage van het festival aan de economie van het eiland ruim 17 miljoen dollar bedragen. „Dit vertegenwoordigt twee dagen van de bbp-output (bruto binnenlands product) van

Curaçao”, aldus hoofdonderzoekers Manuel Rivera en Robertico 'Tico' Croes. „De uitgaven per dag per persoon gedurende hun bezoek dit jaar aan het festival zijn tweeënhalve keer zo hoog als de normale gemiddelde toeristenuitgaven per dag (171 dollar).”

Curaçao Pride 2019

De Curaçao Pride 2019 wordt geopend door minister Giselle Mc William van Economische Zaken. In haar toespraak benadrukt zij 'het belang van gelijke rechten voor iedereen op Curaçao en hoe zij zich hierop toelegt in het parlement'. „Waar vorig jaar diverse bedrijven spontaan de regenboogvlag hesen worden dit jaar ook via sociale media diverse statements gemaakt en transformeren bedrijven hun logo met regenboogkleuren”, aldus de organisatie van Pride. De organisatie merkt wederom een toename van het aantal van internationale gasten voor de Curaçao Pride met bezoekers uit Zuid-Afrika, VS, Canada, Nederland, Brazilië, Venezuela, Colombia, Aruba, Jamaica, Bonaire, St. Maarten, Mexico, Trinidad & Tobago, de Filipijnen, Bermuda en Frankrijk, die speciaal voor de Pride naar Curaçao komen. „Naast deze buitenlandse bezoekers durven steeds meer lokale LHBT's hun gezicht te laten zien.”

Advertentie

All the
best
for
2020

Flavors of Curaçao trekt 4.000 gasten

Tijdens de vierde editie van The Flavors of Curaçao zorgen meer dan 40 restaurants voor de 4.000 gasten van het uitverkochte evenement. The Flavors of Curaçao is een jaarlijks foodfestival georganiseerd door Chata. Deelnemende restaurants pakken groot uit met een verscheidenheid aan verrassende gerechten: van tempura-ayaka's tot risotto's en barbecue-leguaan.

Monumentenraad tegen muurschilderingen

De Monumentenraad is van mening dat de vele muurschilderingen op gevels van beschermde historische monumenten het karakter van de oude stad aantasten. „De schilderijen zijn soms zo dominant en in het oog springend dat ook de typerende kenmerken van de gevels van gebouwen soms aan het zicht worden onttrokken.” De Monumentenraad verzoekt om handhavend op te treden indien er zonder overleg met het ministerie van VVRP schilderijen worden aangebracht. „Dat zou onder meer moeten inhouden dat de schilderijen voor rekening van eigenaren worden verwijderd of overgeschilderd indien geen gevolg wordt gegeven aan dit besluit”, aldus de Monumentenraad in haar brief aan de minister van VVRP.

Charlson Mercelina jeugd-tumbakampioen

Vijftien jonge deelnemers kwamen op het podium tijdens de jeugd-tumbacompetitie die plaatsvond in Curaçao Carnival Village op de Kleine Werf, dat geheel uitverkocht was. Na de tweede ronde werd Quincy Gregorio derde finalist, Errol Cordeiro Reyes tweede finalist, Zouk'aino Jacobs eerste finalist en Charlson 'Sontje' Mercelina de winnaar. Mercelina ging er ook vandoor met prijzen voor beste stem en beste presentatie. Zijn tumba heet 'Söldá di karnaval' (carnavalssoldaat, red.). De show werd georganiseerd door Fun-dashon Alélimo.

Transitie Kas di Kultura

Kas di Kultura Kòrsou, de overheidssichting die verantwoordelijk is voor het cultuurbeleid van de overheid, verhuist op 9 december naar het Teatro Luna Blou aan de Rouvilleweg 67-69 in Otrobanda. De stichting is in transitie en wordt dusdanig gereorganiseerd dat het een coördinerend instituut wordt dat cultuurstellingen samenbrengt en ervoor zorgt dat er cultureel bewustzijn wordt gecreëerd, zowel op scholen als in wijken en de samenleving als geheel. Zo wordt uitgelegd door Lizette Sambo-Velder, sectordirecteur bij het ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en

Kaya Kaya een hit

Het straatfeest Kaya Kaya vindt op zaterdag 21 december alweer voor de vierde keer plaats en wordt net als de vorige edities opnieuw goed bezocht. Het straatfeest begint thuis te horen in de samenleving. Otrobanda is omgetoverd tot een ware festivalsetting waar de bezoekers genieten van muziek, dans, kunst, eten en drinken.

FOTO MATTHIJS VERGEER

Dansende ouderen

Ouderen genoten van de activiteiten die door Kas di Kultura in samenwerking met Stichting Birgen di Rosario worden georganiseerd. Clienten van Birgen di Rosario, Stichting Hamied, Kas Hugenholtz en Stichting Thuiszorg Banda'Bou waren aanwezig bij Hofi Wayaka om Siman di Kultura te vieren.

FOTO BIRGEN DI ROSARIO

Sport. „Er is steeds minder geld bij de overheid en we moeten een efficiëntieslag maken. Het nieuwe instituut gaat een meer coördinerende rol spelen met een helicopterview.”

Eerste projecten Culturismo

Het nieuwe fonds voor cultuurontwikkeling 'Culturismo' heeft de eerste projecten gefinancierd.

Het gaat onder meer om het project Carisia van de Arubaanse Natusha Croes. Zij is bekend van haar projecten waarbij ze onconventionele muziekproducties, optredens, poëzie en verhalen vertellen combineert in interactie met objecten die zij in haar omgeving vindt. Ook Nicole van Beusekom kreeg een subsidie voor haar project 'Greetings from Curaçao' art box. Zij is bekend om haar grote muurschilderingen in onder andere Scharloo. De Curaçaose Nedwin Permit heeft financiering gekregen voor zijn souvenir puzzel en spel met boodschap. Op zijn Twitter-account schrijft hij: „Ik ben scheikundige, maar mijn hobby is het maken van houten puzzels.” Ook de beeldentuin op Aruba, een initiatief van Marian Abath heeft geld gekregen en tot slot de Gogorobi Foundation op Curaçao die zich richt op verhalen vertellen op en met muziek met het project Konta Kuenta.

Te harde wind voor City Slide

Met een verlies van 100.000 gulden, een teleurstelling voor 2.000 mensen en al het voorwerk voor niets, is het event City Slide Caribbean Festival afgelast vanwege te harde wind. Tijdens het event konden liefhebbers over een afstand van 400 meter met opgeblazen banden of bootjes over een zelfgebouwde glijbaan glijden. De activiteit was gepland op de Helmin 'Magna' Wiels Boulevard, waar de weg vanaf de rotonde bij WTC geleidelijk afloopt en een natuurlijke glijbaan vormt. „De wind was echter zo hard, dat de met lucht opgeblazen glijbaan, die met touwen en haringen in de grond was vastgezet, volledig omgeblazen werd. Dat is levensgevaarlijk. Bovendien zou het opnieuw vastzetten lang duren, en geen garantie geven voor een betere veiligheid”, aldus Laura Gaviria, een van de organisatoren.

Kleurrijke oogstfeestparade

Traditiegetrouw vindt op tweede paasdag de oogstfeestparade plaats, op Curaçao bekend als Seú. Vanaf Tesoro Plaza aan de Rooseveltweg vertrekken 2.325 deelnemers, gehuld in kleurrijke traditionele klederdracht, richting het Brionplein in Otrobanda. De stoet is in vergelijking met een jaar eerder flink geslonken; toen deden 5.800 deelnemers mee aan de optocht.

FOTO BEA MOEDT

2019 / VENEZUELA

Alle ogen op Venezuela

Wereldwijd zijn in januari alle ogen gericht op Venezuela. Wat daar gebeurt, mag absoluut niet. Zo stelt premier Eugene Rhuggenaath. „Als Juan Guaidó de bevolking van Venezuela de rust en vrede kan bezorgen die het zo hard nodig heeft en - dat is de verwachting - vrije verkiezingen zal uitroepen, dan erkennen we hem als de president van Venezuela.” Het Nederlandse Koninkrijk heeft zich aangesloten bij een aantal EU-lidstaten dat een ultimatum van acht dagen oplegt aan Nicolás Maduro: organiseer nieuwe, eerlijke en vrije verkiezingen of we erkennen Guaidó als de president van Venezuela. ‘De harde roep van het volk voor herstel van de democratie’ kan niet worden genegeerd, schrijft minister Stef Blok. Ook Rhuggenaath stelt: „De stem van het volk, is de stem van God. Die kan niet worden genegeerd.” De Curaçaose minister-president hoopt dat dit het ‘breaking point’ is dat het tij zal keren voor Venezuela, dat al jaren in financiële, economische en humanitaire crisis verkeert. „Het belangrijkste voor mij is dat de vrede en rust terugkeert bij onze burens; dat de betrokken partijen ervoor zorgen dat er een halt toegeroepen wordt aan het onnodige geweld en dat er nieuwe verkiezingen komen. Wij hebben altijd gezegd, en ik herhaal het nu weer: we staan achter het volk van Venezuela.”

Curaçao hub voor hulp

Curaçao wordt in februari een logistieke hub voor verschillende landen die humanitaire hulp aan Venezuela leveren. Het kabinet-Rutte en kabinet-Rhuggenaath hebben besloten in te gaan op het verzoek van interim-

president van Venezuela Juan Guaidó en de Verenigde Staten. Het doel hiervan is te garanderen dat de hulp ook daadwerkelijk beschikbaar komt aan de bevolking van Venezuela, zo stelt minister Stef Blok van Buitenlandse Zaken in een brief aan de Tweede Kamer. De minister spreekt in dit kader van een ‘principebesluit’.

Grenzen gesloten

De Venezolaanse president Nicolás Maduro sluit in februari opnieuw de grenzen met de ABC-eilanden voor onbepaalde tijd. De Venezolaanse regering neemt die maatregel nadat duidelijk werd dat Curaçao als humanitaire hub een rol zou spelen bij de hulpverlening aan Venezuela door de Verenigde Staten (US Aid). Het is de tweede keer binnen een jaar tijd dat de grillige president van Venezuela de grenzen sluit met de eilanden. Premier Eugene Rhuggenaath (PAR) laat weten dat hiermee de humanitaire hulpverlening vanuit Curaçao niet van de baan is, maar wel dat zal worden gewacht tot de grenzen zijn geopend, het veilig is en de situatie het toestaat om hoognodige basisproducten zoals voedsel en medicijnen naar de bevolking van Venezuela te brengen.

‘Venezuela zal Curaçao niet aanvallen’

Curaçao hoeft niet te vrezen dat het door Venezuela zal worden aangevallen omdat het land nu als hub zal fungeren voor humanitaire hulp aan het noodlijdende Zuid-Amerikaanse land. Dat stelt de Venezolaanse staatssecretaris van Buitenlandse Zaken, Yvan Gil, die op bezoek is in Nederland voor een gesprek

Venezolanen op Curaçao zijn dankbaar dat het eiland als hub wil fungeren.

met het ministerie van Buitenlandse Zaken, tegenover de NOS. „Nooit. Als er een militaire aanval vanuit de Verenigde Staten komt, dan zullen we ons verdedigen. Maar Venezuela zal nooit een buurland aanvallen.”

De Venezolaanse oppositieleider Juan Guaidó roept het parlement in maart op de noodtoestand uit te roepen in Venezuela. Volgens Guaidó is dit nodig om de noodlijdende Venezolaanse bevolking te helpen.

Hulpgoederen VS opgeslagen

In april komen de eerste twaalf pallets met hulpgoederen voor Venezuela op Curaçao aan met een toestel van reisorganisatie TUI. De zending bevat pakketten voor het geven van medische hulp in noodsituaties. Die ‘kits’ worden in Nederland samengesteld en bevatten medicijnen en medische benodigdheden, zoals verbandmateriaal, gazen, onderzoekshandschoenen, thermometers en injectiespuiten voor ziekenhuizen en gezondheidscentra. De hoeveelheid is, volgens het Amerikaanse consulaat, genoeg om de zorgbehoefte van 40.000 mensen gedurende drie maanden te dekken. De Curaçaose regering tekent op 15 maart in naam van het Koninkrijk der Nederlanden een overeenkomst met de Verenigde Staten in verband met de humanitaire hulp die de VS aan Venezuela biedt. Curaçao fungeert onder strikte voorwaarden als hub. De pallets met hulpgoederen gaan op transport naar Venezuela als een efficiënte en veilige distributie daar is gegarandeerd.

Tien ‘illegale’ Venezolanen willen terug

Een groep van tien ongedocumenteerde Venezolanen, die in april al ruim twee maanden in de barakken van gevangenis Sentro di Detenshon i Korekshon Kòrsou (SDKK) worden

vastgehouden, stelt uit wanhoop zelfs uit te kijken naar de terugkeer naar het noodlijdende Venezuela. „Stuur ons desnoods terug, maar deze situatie is onmenselijk”, zo laat één van de Venezolanen in gesprek met deze krant weten. Volgens de groep ongedocumenteerde Venezolanen zijn ze bijna drie maanden geleden opgepakt op Curaçao en worden ze sindsdien vastgehouden in de barakken. „In de tussentijd hebben we andere Venezolanen zien komen en gaan, maar wij worden behandeld als criminelen”, zo vertelt een van de Venezolanen, die de groep vertegenwoordigt. Volgens hem heeft de groep - waarin zich ook een persoon met een slechte gezondheid zou bevinden - met de directeur van de gevangenis gesproken en worden door hem steeds ‘valse beloftes’ gedaan. Om te protesteren tegen de ‘onmenselijke situatie in de barakken’ stelt de groep in hongerstaking te zijn gegaan.

Situatie Venezuela raakt Curaçao

Het instorten van de Venezolaanse economie is een van de veranderingen die grote gevolgen heeft voor Maduro en Curiel's Bank (MCB). De eilanden waar MCB haar diensten verleent, kenmerken zich door een open economie en zijn daardoor extra kwetsbaar voor veranderingen in de omgeving. „Door gebrek aan voedsel, water, elektriciteit en bijna elke andere levensbehoefte ontstond een humanitaire crisis en verlieten miljoenen inwoners Venezuela als (economische) vluchtelingen, naar onder andere de dichtbij gelegen Caribische eilanden.” Dat schrijft MCB in het ‘Management's Report’ bij het Jaarverslag 2018. De toestroom van Venezolanen vormt een grote zorg voor deze kleine eilanden over wat er moet gebeuren en hoe deze vluchtelingen moeten worden opgevangen. Nu het land in crisis is, komen er geen

Venezolaanse toeristen meer naar ‘onze eilanden’, om ‘te winkelen en producten in onze steden te kopen’. „Veel winkels en bedrijven in Willemstad hebben op zijn minst 50 procent aan inkomsten verloren en verschillende hebben hun deuren gesloten.”

Visumplicht Venezolanen ‘indien nodig’

Een visumplicht voor Venezolanen is niet uitgesloten als maatregel om meer grip te krijgen op de migratiestroom. Maar voorlopig wordt nog geprobeerd om dit via andere maatregelen te bereiken. Aruba voelt wel voor een visumplicht. Dat blijkt uit antwoorden van minister Stef Blok van Buitenlandse Zaken op vragen van CDA-Tweede Kamerlid Chris van Dam. Aruba heeft het voorstel ingebracht in het Koninkrijksoverleg Buitenlandse Betrekkingen van 29 april. Met premier Evelyn Wever-Croes is toen afgesproken ‘alle mogelijke maatregelen op Landsniveau te onderzoeken en in te zetten’ voor er verder over de visumplicht wordt nagedacht. Het visumbeleid is een Koninkrijksaangelegenheid.

‘Duizend Venezolanen geholpen’

De kliniek Salú pa Tur biedt sinds de opening begin juli dit jaar duizend Venezolanen hulp. Dat schijft de Nederlandse Stichting Vluchteling op de website.

Stichting Vluchteling geeft financiële steun aan het initiatief van de Nederlandse basisarts Elisa Janszen. Janszen die hiervoor in het Sint Elisabeth Hospitaal (Sehos) werkte, is zelf de enige arts in de kliniek voor Venezolaanse vluchtelingen zonder papieren. Verder draait Fundashon Salú pa Tur op vrijwilligers en de belangeloze inzet van medisch specialisten die beschikbaar zijn voor overleg en gratis consulten bij spoedgevallen.

De hulpgoederen bestemd voor Venezuela. Hier nog voor vertrek naar de luchthaven van Curaçao.

Airbnb en Curaçao tekenen overeenkomst

De Curaçao Tourism Development Foundation en Airbnb vernieuwen in februari hun samenwerking. Met meer dan 1.900 verhuurlocaties en meer dan 23.000 gasten die gemiddeld acht dagen op een plek verblijven, is Airbnb een toegankelijk en betaalbaar alternatief voor bezoekers die op zoek zijn naar een lokale ervaring. Curaçao wil graag meewerken aan het platform en zo de lokale economie stimuleren, zegt Paul Pennicook, ceo van de Curaçao Tourist Board. De Airbnb-gemeenschap groeit nog steeds en draagt bij aan de welvaart van burgers die zo eenvoudig hun eigen woning kunnen verhuren.

Voormalig Coral Cliff wordt ontwikkeld

Robbin Vogels, general manager van het Avila Beach Hotel en initiatiefnemer voor het project bij het voormalige Coral Cliff, kondigt in maart de bouw van het project te Groot Santa Martha aan. Het gehele meerjarenproject vergt een investering van zo'n 250 miljoen gulden en zal 1.000 tot 1.500 banen opleveren. Met de eerste fase is 60 tot 80 miljoen gemoeid en levert werk voor 250 mensen op. „Ik was altijd al weg van die locatie”, zo vertelt Vogels. „Het terrein dat we in erfpacht hebben genomen heeft een kustlijn van een kilometer. Wij hebben berekend dat er genoeg ruimte is voor 800 kamers, zonder dat je dicht op elkaar hoeft te bouwen. Het hele project willen we fase voor fase in tien jaar realiseren. We beginnen met 200 kamers.” Eerst zal wat er nu staat moeten worden gesloopt en kunnen de eerste gasten over 2,5 jaar worden verwelkomd. Het wordt een viersterren all inclusive resort

met veel voorzieningen. Qua sfeer zal het meer de kant opgaan van Lions Dive dan Avila. Het wordt een beetje adventureachtig, voor actieve vakantiegangers.

300 Banen in toerismesector

In het kader van de 'Groeistrategie Curaçao' wordt in maart aangekondigd dat op korte termijn 300 mensen worden klaargestoomd voor een baan in de toeristische sector. De behoefte aan personeel is dringend. Volgens de Curaçao Hospitality & Tourism Association (Chata) zullen er eind 2019 1.500 vacatures bijkomen in de sector. Chata werkt samen met de Programma Management Organisatie (PMO) voor de uitvoering van de 'Groeistrategie Curaçao Integraal & Samen' van de regering. PMO-voorzitter Geomaly Martes zegt dat het creëren van mankracht in de toeristische sector sowieso een van de prioriteiten is binnen de groeistrategie, en dat het om een concreet project gaat 'waar direct mee wordt gestart'. Waar de kandidaten vandaan moeten komen, is dus nog niet duidelijk. Maar waarschijnlijk zal men putten uit de groep werklozen die thuiszit na verschillende faillissementen in de toeristische sector, zoals van luchtvaartmaatschappij Insel Air. Dat zijn mensen met ervaring in de hospitality die snel omgeschoold kunnen worden.

'Werkend leren sbo' in toerisme

Onderwijsminister Marilyn Alcalá-Wallé (PAR) geeft in april groen licht voor de start van het pilotproject 'Werkend leren sbo' binnen het middelbaar beroeps- onderwijs (secundair beroeps- onderwijs, sbo). „Er zullen de

KLM viert in oktober het 100-jarig bestaan. Zo ook op Curaçao, waar het toestel met een watersaluut wordt gefeliciteerd met de verjaardag van de bekende luchtvaartmaatschappij. Op Hato wordt een feestje georganiseerd door het toeristenbureau en Curaçao Airport Partners (CAP). CTB-directeur Paul Pennicook benadrukt hierbij dat KLM voor Curaçao een belangrijke partner is. Ralph Blanchard van CAP, evenals premier Eugene Rhuggenaath en minister van Economische Ontwikkeling Giselle Mc William hebben de luchtvaartmaatschappij van harte gefeliciteerd.

FOTO JEU OLIMPIO

nodige aanpassingen doorgevoerd worden zodat studenten op verschillende niveaus voorbereid worden op een baan in de toeristische sector”, aldus het ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport (OWCS). Ook voor leerlingen in het arbeidsgericht onderwijs (ago) worden meer stageplekken gecreëerd, zo is afgesproken. Het besluit is gevallen nadat de directeur van Chata, Miles Mercera, in een presentatie heeft aangegeven dat er in de hospitalitysector 2.500 banen bijkomen. Zijn voordracht had de titel 'Ontwikkeling workforce hospitality Curaçao'. In zijn presentatie noemde Mercera de opening van verschillende hotels zoals Marriott, Corendon, Hard Rock en Papagayo.

'Geen Uber op Curaçao'

Er is namens de regering geen enkel besluit om het Uber-systeem op Curaçao te introduceren. Dat stelt minister Zita Jesus-Leito (PAR) van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning met klem in april. De minister reageert hiermee op verschillende berichtgevingen over de mogelijke implementatie van het Ubersysteem, dat gezien kan worden als een vorm van een moderne taxi, op Curaçao. Uber is een Amerikaanse app waar in de Verenigde Staten en veel andere landen gebruik van kan worden gemaakt om transport te regelen. Wie aan bepaalde vereisten voldoet, kan zich bij het systeem aansluiten en zo aanmelders op verzoek transporteren. Op Curaçao heeft de regering echter géén besluit genomen om dit systeem te implementeren, aldus de verantwoordelijke minister, die in dit kader stelt dat deze ontwikkeling de taxisector benadeelt en een verwoestend effect heeft op de inkomsten van de taxichauffeur.

LionsDive viert 30e verjaardag

LionsDive Beach Resort, eind jaren tachtig een keerpunt in het (geloof in het) Curaçaose toerisme, viert in mei zijn 30-jarig bestaan. Midden jaren tachtig kampte Curaçao, vergelijkbaar met de situatie in 2019, met een crisis. Ook toen deels veroorzaakt door buurland Venezuela, waar de munt (bolívar) was gedevalueerd en Venezolaanse 'kooptouristen' van de ene op de andere dag massaal wegbleven. Ook was er het vertrek van de Shell. Toch waren er mensen die - tegen de stroom in - geloofden in Curaçao en het toerisme. Het hotel, tegenwoordig voor een aanzienlijk deel in

handen van de familie Vogels die er sinds 2004 eerst het management over voerde, is gegroeid van 72 naar 168 kamers en biedt werk aan 220 personeelsleden. Het hele gebied rond Bapor Kibrá en Cornelisbaai, drie decennia geleden nog vervuild en onveilig, behoort nu tot een van de grootste toeristische trekpleisters van Curaçao.

Unieke cultuur als basis voor toerisme

Bezoekers van het Caribisch gebied willen meer dan zon, zee en strand. De lokale toeristische industrie zou daarom de unieke cultuur van bestemmingen moeten omarmen. Dat zegt Neil Walters, secretaris-generaal van de Caribbean Tourism Organization (CTO), in juli tijdens een ceremonie van het toeristenbureau in Grenada. Om ervoor te zorgen dat het Caribisch gebied voldoende weerstand kan bieden tegen de concurrentie van andere bestemmingen, zouden de stakeholders in de industrie zich meer moeten richten op de sterke eigenschappen van de bevolking. „Een van de belangrijkste redenen voor de continue toename van het aantal personen dat onze kusten bezoekt is de positieve, opgewekte en gastvrije uitstraling van al die individuen die elke dag weer opstaan om in de frontlinie te werken”, zegt Walters. Het gaat hem om die mensen die niet gewoon een baan hebben, maar de waarde zien van de service die zij bieden. Want dat is nu net wat de succesverhalen oplevert in deze industrie. „Ja, we hebben het mooiste onroerend goed, de beste lucht- havens, de beste zeehavens. Maar het zijn de mensen die het Caribische toeristisch product maken tot wat het is.”

CTB bestaat 30 jaar

De Curaçao Tourist Board (CTB) viert in september haar 30-jarig bestaan. De missie van de CTB is om Curaçao op de markt te brengen als een vrijetijds- en zakelijke bestemming, waardoor duurzame voordelen voor het eiland worden verzekerd. „Dankzij de vele aantrekkelijke kenmerken van Curaçao, waaronder onze stranden, rijke cultuur en vriendelijke mensen, kunnen we onze bezoekers een divers en interessant product aanbieden. Als leider in toerisme op Curaçao zal de CTB een toekomstgerichte aanpak blijven hanteren”, aldus de CTB.

FOTO CTB

2019 / SPORT

Sportcomplex

Marie Pampoen

Aan de kust bij Marie Pampoen is begonnen met de aanleg van een basketbal- en volleybalveld, twee nieuwe banen voor 'bolas kroyas' en een kunstgrasvoetbalveld. Ook komt er een gebouw waarin ruimte is voor een kantoor, een snackbar, een terras en toiletten. Het sportcomplex is onderdeel van de tweede fase van Marie Pampoen Recreational Area en wordt gefinancierd door de overheid. Eerder zijn al het strand en de parkeerplaats gerenoveerd.

Soab nog bezig met Barber

Stichting Overheidsaccountantsbureau (Soab) is afhankelijk van nadere informatie van betrokken overheidsdienst(en) om het onderzoek naar het sportcomplex Barber af te kunnen ronden. Dat maakt het instituut in januari bekend. Soab legt uit dat het gaat om een project dat enkele jaren geleden is gestart. Er zijn zorgen geuit over het gebruik van de financiële gelden hiervoor en daarom doet Soab hier nu onderzoek naar. Het sportcomplex is er ook nooit gekomen. De overheidsaccountant moet de bestedingen - het gaat om een bedrag van 900.000 gulden - onderzoeken en is voor nadere informatie afhankelijk van overheidsdiensten. Als het onderzoek afgerond is, moeten de resultaten eerst naar de opdrachtgever, in dit geval de overheid en de minister die erover gaat.

Motorsports Museum opent deuren

Curaçao is sinds januari een museum rijker: een museum voor de auto- en motorsport. „Het is nu nog kleinschalig, maar daarom niet minder interessant”, zegt Daniel de Kort, voorzitter van de Stichting voor de Motorsports en initiatiefne-

mer van het museum. „Uiteindelijk hopen we uit te groeien tot een museum waar je motoren, auto's, overalls, helmen en alles wat je maar kunt bedenken bij auto- en motorsport, kunt vinden.” Volgens De Kort is de auto- en motorsport populair op Curaçao. Altijd geweest ook. „We hebben natuurlijk ons eigen circuit op Koraal Tabak. Daar komen al sinds de vijftiger jaren diverse disciplines binnen de auto- en motorsport tot leven. Met name dat wordt in het museum in beeld gebracht door middel van foto's en krantenknipsels. Van de dragraces (1970-1994), Pro Stock (2000-2013) tot aan de Go-Kart van 1975 tot 1985.” Het museum is bedoeld voor zowel de Curaçaose als de toerist en is gevestigd in het 16 East-gebouw aan de President Romulo Bethancourt Boulevard 16.

Betrian Nijmeegse sporter van het jaar

De 28-jarige bokster Jemyma Betrian wordt in maart verkozen tot sporter van het jaar 2018 in Nijmegen. Betrian, geboren op Curaçao, wint de ereprijs vanwege de bronzen medaille die ze behaald heeft tijdens het Wereldkampioenschap van de International Boxing Association (Aiba) in New Delhi. Hiermee stelde ze de A-status bij het NOC*NSF veilig. Naast boksen doet de 28-jarige ook aan kickboksen.

Lintje voor Norwin Martina

Norwin Martina is een van de 63 personen die in april in de Caribische delen van het Koninkrijk een Koninklijke onderscheiding, het zogenoemde 'lintje', krijgt. In de toelichting op de lintjes wordt uitgelegd dat hij zesvoudig Nederlands kampioen powerliften (1982-1989) is en

Zevende editie Koningsspelen

Bij het Maria Auxiliadora College in Santa Maria werd gouverneur Lucille George-Wout hartelijk verwelkomd door leerlingen die een kroon op haar hoofd plaatsten. Samen met de gouverneur en premier Eugene Rhuggenaath werden de Koningsspelen op de school geopend. Sinds de inhuldiging van de koning zeven jaar geleden zijn de Koningsspelen een jaarlijks terugkerend evenement. Vorig jaar deden zo'n 17.000 kinderen mee aan de Koningsspelen op Curaçao, waarmee het belang van een goed ontbijt en actieve beweging worden gestimuleerd.

FOTO JEU OLIMPIO

dat hij daarna kapelaan en geestelijk verzorger werd in de toenmalige Bon Futurogevangenis. Na zijn pensioen heeft hij die taak onbezoldigd voortgezet. Daarnaast geeft hij sportlessen en organiseert hij wedstrijden tussen de gevangenen. Ook regelt hij uitstapjes en andere activiteiten voor de kinderen van gedetineerden en neemt ze soms zelfs in huis. Ook buiten de gevangenis organiseert Martina sociale activiteiten, zoals in verslavingskliniek Brasami, op scholen en voor kerken. Martina is lid in de Orde van Oranje-Nassau.

Curaçao schrijft Gold Cup-historie

'Sensatie op Gold Cup'. 'Wereldgoal Gaari'. 'Cadeautje Honduras'. Verschillende sportpagina's van de Nederlandse media pakken groot uit met het nieuws dat

de Curaçaose voetbalselectie de kwartfinales van de Gold Cup haalt in juni. Curaçao speelt gelijk tegen Jamaica (1-1) en dat is genoeg voor een tweede plek in groep C, omdat El Salvador met 4-0 verliest van Honduras. Iedereen is het erover eens dat de gelijkmaker van Juriën Gaari in de blessuretijd een wereldgoal is. Het is voor het eerst in de geschiedenis dat de Curaçaose selectie de kwartfinales bereikt in de Gold Cup, het belangrijkste voetbaltoernooi van voetbalbond Concacaf voor Noord- en Midden-Amerika en het Caribisch gebied. Curaçao wist zich pas één keer eerder te plaatsen voor deelname, maar kwam toen zonder punten niet door de groepsfase. Uiteindelijk komt het team niet verder. Volgens Coach Remko Bicentini is er door het elftal er uiteindelijk niet alles uitgehaald. Het is de eerste keer dat de Gold Cup gehaald werd. Het team mist volgens hem de routine en daardoor de kwaliteit.

Pabou trotse verliezer

De Curaçao jeugdhonkballers van Liga Pabou keren in juli met opgeheven hoofd terug naar Curaçao. Pabou wordt internationaal kampioen in de Little League World Series in de Verenigde Staten (VS). Wereldkampioen zit er niet in. De Amerikaanse kampioen uit Louisiana, River Ridge, wint de finale met 8-0 van Curaçao. De Curaçaose selectie van Pabou bereikt de grote finale om het wereldkampioenschap van de World Series nadat de internationale finale met 5-4 is gewonnen van het Japanse team Chofu. De jeugdspelers van Pabou maken geweldige reclame voor het eiland. Tijdens de uitzending op de Amerikaanse sportzender zijn beelden te zien van Bándabou, de Jorisaai en de St. Annabaai met het Brijonplein. Pabou wint een maand eerder het regionale Little Lea-

gue-toernooi en kwalificeert zich als kampioen van het Caribisch gebied voor deelname aan de World Series. Daarin spelen van 15 tot en met 25 augustus de acht kampioenen van acht regio's in de VS om de Amerikaanse titel. Tegelijkertijd strijden acht internationale teams die kampioen werden van hun regio om het internationale kampioenschap.

Curaçaos feestje op NK Atletiek

Het is in juli een Curaçaos feestje op de Nederlandse kampioenschappen atletiek in Den Haag. Op de 200 meter wordt Churandy Martina kampioen, Chris Garia tweede en Taymir Burnet derde. Martina moet een dag eerder zijn Nederlandse titel op de 100 meter nog afstaan aan yu'i Kòrsou Hensley Paulina, maar behoudt met een tijd van 21,00 seconden zijn Nederlandse titel op de 200 meter. Garia pakt het zilver in 21,05 en Burnet het brons in 21,08. De drie zijn geboren op Curaçao, maar wonen in Nederland en komen daar uit voor de Nederlandse selectie. Dit jaar is alles gericht op deelname aan de Olympische Spelen komend jaar in Tokio.

Keeper Jarzinho Pieter overlijdt

In september krijgt de Curaçaose voetbalselectie onder leiding van coach Remko Bicentini in Haïti een enorme klap te verwerken als keeper Jarzinho Pieter komt te overlijden. De wedstrijd gaat door. „Het absolute dieptepunt, slechtste en verschrikkelijkste moment voor Curaçao, het voetbal, de familie en mijzelf was het overlijden van Jarzinho Pieter, onze doelman. Dit overlijden heeft veel invloed gehad op de ploeg en als coach moet je daar ook mee leren omgaan”, zo blikt Bicentini terug.

Het lichaam van Pieter wordt in oktober vrijgegeven en eind oktober wordt de geliefde keeper begraven.

Competitie freediving op Curaçao

In oktober is er een grote competitie voor 'freediving' genaamd 'Ocean Quest Curaçao 2019'. Freediving, apnea diving of vrijduiken is duiken met ingehouden adem. De competitie houdt in wie het diepst kan komen. Freedivers gebruiken ademmethodes en mentale training, alsook ontspanningstechnieken om tot grote dieptes te komen. De competitie zet Curaçao op de kaart vanwege de grote internationale promotiecampagne. Wereldkampioen Alessia Zecchini en de recordhouder van het continent Walid Boudhif zijn namelijk voor het event op het eiland. Het kampioenschap freediving wordt bovendien direct gelinkt aan de bescherming van het mariene milieu.

Spellen voor (Z)MLK-scholen

Serviceclub Quota heeft spelmateriaal gedoneerd aan de leerlingen van de Marieta Alberto-school en de Klegio Sür Herman Joseph. Beide scholen zijn voor (Zeer) Moeilijk Lerende Kinderen. Quota zet zich onder meer voor mensen met een beperking. Sporten is voor deze groep erg belangrijk, aldus de club. De sportvelden van de scholen zijn ook schoongemaakt en opgeknapt.

FOTO JEU OLIMPIO

TEAM DE HEEREN WIL JOU
BEDANKEN VOOR EEN

fantastisch
2019

WIJ WENSEN IEDEREEN EEN
SPECTACULAIRE JAARWISSELING!

*Gelukkig
Nieuwjaar*

◆ *Ouderwets gezellig* ◆
BOURGONDISCH GENIETEN
DAT IS OOK IN 2020 THUISKOMEN BIJ DE HEEREN!

De Heeren

Merry
HAPPY
Everything
and a Happy Always
from our family to yours!